VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ SÁU
6.2.2026 (19.12 Ất Tỵ)
Số 16 (4307)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM VÀ TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC LÀO HỘI ĐÀM:

Thông điệp chính trị mạnh mẽ, thể hiện mức độ tin cậy cao nhất giữa hai Đảng, hai nước [3]

Không khí đón Xuân tại "Ngôi nhà chung"

[6]

Du khách cùng với những nghệ nhân hòa trong điệu xòe Thái tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam — Ảnh: M.HOÀNG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Cần ưu tiên phát triển mạng lưới trạm sạc xe điện

● **ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG**

Hiện nay, sự phát triển của các phương tiện giao thông sử dụng điện rất nhanh và mạnh mẽ, gồm cả ô tô và xe máy, và đây cũng là xu thế chung, tất yếu của thế giới. Do đó, đòi hỏi việc đáp ứng hạ tầng cung cấp điện, cụ thể là các trạm sạc, điểm sạc điện cho các loại xe điện là rất cần thiết, cấp bách.

Thời gian gần đây, một số địa phương, đặc biệt là doanh nghiệp kinh doanh xe điện đã chủ động xây dựng khá nhiều trạm, điểm sạc điện.

(Xem tiếp trang 2)

Chủ động kể câu chuyện của Việt Nam ra thế giới

[8]

Giải mã bí ẩn bích họa nghìn năm ở đầm Vân Long

[5]

CHỈNH TRANG CÔNG TRÌNH Ở TP.HCM:

Làm đẹp cần sự thấu hiểu ký ức đô thị

[4]

Chính phủ công nhận 30 bảo vật quốc gia

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính vừa ký Quyết định số 236/QĐ-TTg về việc công nhận bảo vật quốc gia (đợt 14). Cụ thể, 30 hiện vật, nhóm hiện vật được công nhận bảo vật quốc gia (đợt 14, năm 2025) gồm: Sưu tập trống đồng Làng Vạc Văn hóa Đông Sơn, niên đại: Thế kỷ III - I trước Công nguyên, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Nghệ An - Xô viết Nghệ Tĩnh (Nghệ An); Sưu tập muôi đồng Văn hóa Đông Sơn, niên đại: Khoảng thế kỷ II - I trước Công nguyên, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Kính Hoa (Hà Nội).

Bộ chuông đồng Văn hóa Đông Sơn, niên đại: Khoảng thế kỷ II trước Công nguyên - thế kỷ I sau Công nguyên, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Kính Hoa (Hà Nội); Bộ áo giáp đồng Văn hóa Đông Sơn, niên đại: Khoảng thế kỷ I trước Công nguyên - thế kỷ I sau Công nguyên, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Kính Hoa (Hà Nội); Châu trống đồng Văn hóa Đông Sơn, niên đại: Khoảng thế kỷ I trước Công nguyên - thế kỷ I sau Công nguyên, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Kính Hoa (Hà Nội); Bát bồng gốm Văn hóa Hoa Lộc, niên đại: Khoảng 4.000 - 3.800 năm cách ngày nay, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Gốm thời dựng nước (TP.HCM); Tượng Phật bằng đá Văn hóa Óc Eo, niên đại: Thế kỷ VI - VII, hiện lưu giữ tại Sưu tập tư nhân Đào Danh Đức (Hà Nội); Tượng thần Vishnu bằng đá Văn hóa Óc Eo, niên đại: Thế kỷ VI - VII, hiện lưu giữ tại Sưu tập tư nhân Đào Danh Đức (Hà Nội).

Tượng đồng Nữ thần Durga Văn hóa Chăm Pa, niên đại: Thế kỷ VII, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Lịch sử quốc gia; Sưu tập đồ thờ bằng vàng tại tháp Chăm An Phú, niên đại: Thế kỷ IX - X, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Pleiku (Gia Lai); Nắp hộp gốm men xanh lục thời Lý, Hoàng thành Thăng Long, niên đại: Thế kỷ XI, hiện lưu giữ tại Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội (Hà Nội); Bia đá chùa Nghĩa Xá, niên đại: Thiên Phù Duệ Vũ 3 (1122), hiện lưu giữ tại chùa Nghĩa Xá (Viên Quang tự), xã Xuân Trường (Ninh Bình); Thành bậc rồng thời Lý, Hoàng thành Thăng Long, niên đại: Thế kỷ XII - XIII, hiện lưu giữ tại Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội (Hà Nội); Chậu gốm hoa nâu thời Trần, Hoàng thành Thăng Long, niên đại: Thế kỷ XIII, hiện lưu giữ tại Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội (Hà Nội); Sưu tập đĩa đèn đồng thời Trần, Hoàng thành Thăng Long, niên đại: Thế kỷ XIII - XIV, hiện lưu giữ tại Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội (Hà Nội).

Bia Ma nhai kỷ công Thành Nam thời Trần, niên đại: Tháng 12 nhuận, năm Ất Hợi (niên hiệu Khai Hựu thứ 7 - 1335), hiện lưu giữ trên vách núi Thành Nam, xã Con Cuông (Nghệ An); Bàn thờ Phật bằng đá chùa Thượng Nương, niên đại: Đại Trị năm thứ 7 (1364), hiện lưu giữ tại chùa Thượng Nương, thôn Tam Tứ, xã Liêm Hà (Ninh Bình); Bàn thờ Phật bằng đá chùa Hương Trai, niên đại: Thế kỷ XIV (niên hiệu Đại Định năm thứ hai - 1370, thời Trần), hiện lưu giữ tại chùa Hương Trai, xã Dương Hòa (Hà Nội); Bàn thờ Phật bằng đá chùa Đại Bi, niên đại: Thế kỷ XIV (niên hiệu Long Khánh 2 - 1374, thời Trần), hiện lưu giữ tại chùa Đại Bi, xã Dương Hòa (Hà Nội); Bộ tranh khắc Ma nhai 18 vị La Hán động Liên Hoa, chùa Phong Phú, niên đại: Thời Trần, hiện lưu giữ tại động Liên Hoa, chùa Phong Phú, phường Tây Hoa Lư (Ninh Bình); Sách đồng Khâm Ban của Lê Thánh Tông, niên đại: Thời Lê Sơ (ngày 6 tháng 3, niên hiệu Hồng Đức thứ 3 - 1472), hiện lưu giữ tại đình Cầu Không, xã Bắc Lý (Ninh Bình).

Bình gốm men trắng vẽ rồng thời Lê Sơ, Hoàng thành Thăng Long, niên đại: Thế kỷ XV, hiện lưu giữ tại Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội (Hà Nội); Bàn thờ Phật bằng đá thời Mạc chùa Nhạn Tháp, niên đại: Thế kỷ XVI, hiện lưu giữ tại chùa Nhạn Tháp, xã Mễ Sở (Hưng Yên); Bộ 3 ngai thờ gỗ thời Mạc đền Đa Hòa, niên đại: Thế kỷ XVI, hiện lưu giữ tại đền Đa Hòa, xã Mễ Sở (Hưng Yên); Chuông chùa An Xá, niên đại: Thời Lê Trung hưng (niên hiệu Chính Hòa thứ 11 - 1690, đời vua Lê Hy Tông), hiện lưu giữ tại chùa Bắc Biên, phường Bồ Đề (Hà Nội); 3 bia đá chùa Keo Hành Thiện thời Lê Trung hưng, niên đại: Hoằng Định 13 (1613), Cảnh Trị 9 (1671) và Chính Hòa 25 (1704), hiện lưu giữ tại chùa Keo Hành Thiện (Thần Quang tự), xã Xuân Hồng (Ninh Bình); (Tượng Phật bằng gỗ Mẫu Man Nương chùa Tổ, niên đại: Thế kỷ XVIII, hiện lưu giữ tại chùa Phúc Nghiêm (chùa Tổ), phường Song Liễu (Bắc Ninh); Bộ tượng gốm men nhiều màu Tam quan Đại đế, niên đại: Cuối thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX, hiện lưu giữ tại Sưu tập tư nhân Lê Thanh Nghĩa (TP.HCM); Bộ cồng chiêng Kơ Đơ, niên đại: Đầu thế kỷ XX, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Pleiku (Gia Lai); Sổ vàng Trường Nguyễn Ái Quốc, niên đại: 1949 - 1950, hiện lưu giữ tại Bảo tàng Lịch sử quốc gia.

Quyết định nêu rõ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Chủ tịch UBND các cấp nơi có bảo vật quốc gia, các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ, cơ quan trực thuộc Chính phủ, người đứng đầu ngành, tổ chức được giao quản lý bảo vật quốc gia được công nhận tại Quyết định này trong phạm vi nhiệm vụ và quyền hạn của mình thực hiện việc quản lý đối với bảo vật quốc gia theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa. **L.SƠN**

Cần ưu tiên... *(Tiếp theo trang 1)*

Tuy nhiên, tổng thể chung thì vẫn còn manh mún, chủ yếu tập trung tại các thành phố, đô thị lớn có số phương tiện sử dụng xe điện nhiều, còn trên các tuyến đường quốc lộ hay khu vực nông thôn, miền núi lại rất ít các trạm, điểm sạc điện. Điều này đã ảnh hưởng đến việc phát triển xe điện ra các khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa hoặc các tuyến quốc lộ, nhất là gây khó khăn cho việc sử dụng, kinh doanh xe điện trên các tuyến đường dài.

Có thể nói, các trạm, điểm sạc điện có vai trò rất quan trọng, có ý nghĩa quyết định trong việc phát triển xe điện, thúc đẩy sử dụng năng lượng xanh, sạch. Bởi vì, chỉ khi các trạm, điểm sạc điện phát triển đồng bộ có hệ thống, đảm bảo nguồn cung cấp điện dồi dào cho xe điện thì người dân sẽ an tâm hơn trong việc mua sắm và sử dụng xe điện. Thực tế những nơi không có hoặc ít các trạm, điểm sạc điện thì nơi đó người dân rất ít mua xe điện, vì lo ngại thiếu trạm sạc.

Vì vậy, bên cạnh các chiến lược phát triển năng lượng xanh, năng lượng sạch khác thì các cơ quan chức năng, chính quyền các địa phương sớm ban hành các chính sách thông thoáng, vượt trội để thu hút nguồn lực, tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển hệ thống các trạm, điểm sạc điện. Theo đó, trước mắt cơ quan có thẩm quyền cần có chính sách ưu đãi về nguồn vốn, tạo quỹ đất dồi dào... để doanh nghiệp thuận lợi hơn trong việc thuê, mua mặt bằng triển khai đầu tư xây dựng các trạm, điểm sạc xe điện. Bên cạnh đó, cần có quy hoạch phát triển hệ thống mạng lưới các trạm, điểm sạc xe điện bài bản, quy củ để phát triển nhanh, bền vững, phù hợp với tốc độ phát triển xe điện hiện nay.

Việc có các chính sách ưu tiên, vượt trội trong việc phát triển hệ thống mạng lưới các trạm, điểm sạc xe điện không chỉ khuyến khích người dân sử dụng xe điện mà còn tận dụng được nguồn quỹ đất còn lãng phí hoặc chưa được đưa vào sản xuất, kinh doanh, nhất là trụ sở dôi dư sau sáp nhập cơ quan, đơn vị.

Ngoài ra, làm tốt chính sách này sẽ tạo cơ sở cho việc huy động các nguồn lực xã hội, thu hút doanh nghiệp đầu tư kinh doanh và góp phần chung tay làm giảm khí thải, giảm ô nhiễm môi trường, không khí đang khá trầm trọng do việc sử dụng xe chạy bằng xăng, dầu gây ra. ■

Tăng cường tổ chức vận tải bảo đảm trật tự, an toàn giao thông dịp Tết Nguyên đán

Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà vừa ký ban hành Công điện 10/CĐ-TTg về tăng cường công tác tổ chức vận tải bảo đảm trật tự, an toàn giao thông dịp Tết Nguyên đán Bính Ngọ và mùa Lễ hội xuân năm 2026. Theo đó, tăng cường phương tiện vận tải phục vụ nhu cầu đi lại của nhân dân, nhất là vận tải hành khách công cộng để kết nối và hỗ trợ hành khách đi lại thuận tiện tại ga đường sắt, cảng hàng không, bến xe, bến tàu, tuyệt đối không để hành khách chậm về quê đón Tết do không có phương tiện vận chuyển; không để xảy ra hiện tượng chèn ép giá, lợi dụng tăng giá không đúng quy định, phòng ngừa tai nạn giao thông dịp Tết Nguyên đán và mùa Lễ hội xuân năm 2026.

Tăng cường lực lượng, phương tiện tuần tra, kiểm soát, kiểm tra an toàn giao thông tuyến đường bộ cao tốc, đường giao thông địa phương, các phương tiện vận tải hành khách như xe ô tô khách có giường nằm hai tầng; xử lý nghiêm các hành vi vi phạm TTATGT, tập trung quyết liệt xử lý những vi phạm là nguyên nhân chính gây tai nạn giao thông, như: Vi phạm nồng độ cồn, tốc độ, tải trọng, đi không đúng phần đường, làn đường, đi ngược chiều, dừng, đỗ trái phép, quay đầu xe, tránh, vượt không đúng quy định... kịp thời phát hiện, ngăn chặn các vụ đua xe trái phép, tụ tập gây rối trật tự công cộng.

Tổ chức quản lý chặt chẽ hoạt động vận tải, bố trí đầy đủ phương tiện vận tải, có kế hoạch tăng cường phương tiện đáp ứng nhu cầu đi lại của người dân, bảo đảm TTATGT và phòng, chống dịch bệnh trong hoạt động vận tải, nhất là trong thời điểm trước kỳ nghỉ Tết Nguyên đán; tổ chức vận chuyển hàng hóa thông suốt trước, trong và sau dịp Tết, đặc biệt là các vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, biên giới và hải đảo;

Tăng cường kiểm tra, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm về hoạt động kinh doanh vận tải, nhất là xe hợp đồng, xe khách tuyến cố định, kiểm soát chặt chẽ việc chấp hành quy định về kinh doanh và điều kiện kinh doanh vận tải hành khách, đặc biệt là vận tải khối lượng lớn (trong đó có xe ô tô khách có giường nằm hai tầng), các tuyến vận tải thủy từ bờ ra đảo, hoạt động du lịch trên đường thủy nội địa, vận tải khách ngang sông, dọc tuyến đường thủy nội địa và tại các nhà ga, sân bay, bến xe, cảng biển, cảng, bến thủy nội địa; việc thực hiện kê khai giá cước, niêm yết giá cước vận tải, giá vé tàu, vé xe theo quy định…

HOÀNG HƯƠNG

Đảm bảo 100% người dân đặc khu Lý Sơn được về quê sum họp dịp Tết

Sở Xây dựng tỉnh Quảng Ngãi cho biết đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan khẩn trương xây dựng phương án tổ chức đưa người dân từ đất liền về đặc khu Lý Sơn đón Tết cùng gia đình trong những ngày trước, trong và sau Tết Nguyên đán.

Theo dự báo, trong những ngày cuối năm, khu vực biển Lý Sơn có khả năng xuất hiện sóng to, gió lớn, tiềm ẩn nguy cơ gián đoạn hoạt động vận tải hành khách. Trước tình hình đó, UBND tỉnh Quảng Ngãi đã chỉ đạo Ban Quản lý cảng và Cảng vụ đường thủy nội địa kịp thời thông tin, hướng dẫn người dân nắm bắt tình hình thời tiết, lịch trình tàu chạy. Đồng thời, yêu cầu các doanh nghiệp vận tải chủ động xây dựng kịch bản, phương án vận chuyển phù hợp, hạn chế tối đa tình trạng người dân không thể về quê đón Tết.

Ông Nguyễn Công Hoàng, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi cho biết, với mục tiêu bảo đảm tất cả người dân đặc khu Lý Sơn có nhu cầu đều được về quê sum họp trong dịp Tết, tỉnh đã chủ động xây dựng phương án đưa toàn bộ người dân từ đất liền về đảo trong điều kiện thời tiết diễn biến bất thường. Tỉnh Quảng Ngãi cũng đã có văn bản gửi Bộ Tư lệnh Vùng Cảnh sát biển II đề nghị quan tâm, hỗ trợ bố trí tàu vận chuyển người dân, hành khách và hành lý còn lưu lại tại nhà ga Cảng Sa Kỳ về Lý Sơn trong trường hợp biển động mạnh, tàu dân sự không thể hoạt động. Các kịch bản vận chuyển, sắp xếp phương tiện được xây dựng chi tiết, bảo đảm an toàn tuyệt đối cho người dân.

NHƯ ĐỒNG

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM VÀ TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC LÀO HỘI ĐÀM:

Thông điệp chính trị mạnh mẽ, thể hiện mức độ tin cậy cao nhất giữa hai Đảng, hai nước

Nhận lời mời của Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, Chủ tịch nước CHDCND Lào Thongloun Sisoulith, Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm dẫn đầu đoàn đại biểu cấp cao Đảng, Nhà nước Việt Nam thăm cấp Nhà nước tới Lào trong ngày 5.2.

Sáng 5.2, tại thủ đô Viêng Chăn, ngay sau lễ đón chính thức trọng thị, Tổng Bí thư Tô Lâm đã hội đàm với Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Thongloun Sisoulith. Cùng dự hội đàm với Tổng Bí thư Tô Lâm có Thủ tướng Phạm Minh Chính và Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith hội đàm Ảnh: TTXVN

Tại hội đàm, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith nhiệt liệt chào mừng và đánh giá cao việc đồng chí Tô Lâm lựa chọn Lào là nước đầu tiên đi thăm trên cương vị Tổng Bí thư BCH Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam khóa XIV, đồng thời khẳng định chuyến thăm cấp Nhà nước đến Lào lần này của Tổng Bí thư Tô Lâm và đoàn đại biểu cấp cao Đảng, Nhà nước Việt Nam có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong lịch sử quan hệ hai nước khi tham gia đoàn có cả Thủ tướng Phạm Minh Chính và Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn.

Đây là thông điệp chính trị mạnh mẽ, thể hiện mức độ tin cậy cao nhất giữa hai Đảng, hai nước, tình đoàn kết đặc biệt, hiếm có giữa hai nước, cũng như sự coi trọng cao độ của Đảng Cộng sản Việt Nam và cá nhân Tổng Bí thư Tô Lâm đối với mối quan hệ đoàn kết đặc biệt Việt Nam - Lào. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào cảm ơn Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam đã đón tiếp hết sức nồng hậu, trọng thị đoàn đại biểu cấp cao Đảng và Nhà nước Lào thăm cấp Nhà nước Việt Nam cuối tháng 1 vừa qua.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith bày tỏ tin tưởng thành công tốt đẹp của chuyến thăm mang ý nghĩa lịch sử sẽ góp phần tiếp tục củng cố và đưa quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt, hợp tác toàn diện, gắn kết chiến lược Việt Nam - Lào phát triển ngày càng thực chất, hiệu quả, đi vào chiều sâu, mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân hai nước. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith đánh giá cao những thành tựu quan trọng, toàn diện có ý nghĩa lịch sử mà Việt Nam đã giành được sau 40 năm Đổi mới, nhất là trong nhiệm kỳ Đại hội XIII; một lần nữa nhiệt liệt chúc mừng thành công của Đại hội lần thứ XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam; bày tỏ tin tưởng dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, đứng đầu là Tổng Bí thư Tô Lâm, Việt Nam sẽ tiếp tục giành được nhiều thành tựu mới, to lớn hơn nữa, triển khai thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIV và thực hiện thắng lợi hai mục tiêu 100 năm.

Tổng Bí thư Tô Lâm nhiệt liệt chúc mừng những thành công tốt đẹp của Đại hội lần thứ XII của Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, khẳng định đây là sự kiện chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, đánh dấu bước phát triển mới trong sự nghiệp cách mạng của Đảng, Nhà nước và nhân dân Lào anh em. Tổng Bí thư Tô Lâm đánh giá cao những thành tựu to lớn, mang ý nghĩa lịch sử mà Đảng, Nhà nước và nhân dân Lào đã đạt được trong 40 năm kiên định thực hiện đường lối đổi mới toàn diện, có nguyên tắc và có tính kế thừa; từng bước xây dựng và phát triển nền kinh tế định hướng xã hội chủ nghĩa, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, không ngừng mở rộng quan hệ đối ngoại, qua đó nâng cao vị thế và uy tín của đất nước trên trường khu vực và quốc tế.

Tổng Bí thư Tô Lâm đánh giá cao những mục tiêu mang tầm chiến lược cao, được Đại hội XII xác lập cho giai đoạn tiếp theo, cùng với nền tảng quan trọng của những thành tựu đã đạt được, bày tỏ tin tưởng BCH Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư khóa XII Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, đứng đầu là Tổng Bí thư Thongloun Sisoulith, sẽ tiếp tục phát huy truyền thống cách mạng, giữ vững đoàn kết, tự lực, tự cường, đẩy mạnh đổi mới sáng tạo, lãnh đạo đất nước Lào thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược mà Đại hội XII đã đề ra; hoàn thành các mục tiêu phát triển đến năm 2055, kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng, phấn đấu đưa Lào trở thành quốc gia có thu nhập trung bình cao và sớm tiệm cận nhóm các nước có thu nhập cao.

Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định Đảng Cộng sản Việt Nam luôn coi những thành công của Đảng, Nhà nước và nhân dân Lào là niềm vui chung; luôn tin tưởng và ủng hộ mạnh mẽ sự nghiệp xây dựng và phát triển của Lào anh em. Đảng Cộng sản Việt Nam sẵn sàng cùng Đảng Nhân dân Cách mạng Lào tiếp tục làm sâu sắc hơn nữa mối quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt, hợp tác toàn diện, gắn kết chiến lược Việt Nam - Lào, coi đây là tài sản vô giá, là quy luật phát triển, là nhân tố bảo đảm cho thắng lợi của sự nghiệp cách mạng mỗi nước hôm nay và mai sau. Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith bày tỏ vui mừng trước những bước phát triển sâu rộng, hiệu quả và thực chất trong quan hệ hợp tác Việt Nam - Lào thời gian qua; nhấn mạnh những kết quả đạt được không chỉ góp phần trực tiếp vào sự phát triển của mỗi nước, mà còn đóng góp tích cực vào hòa bình, ổn định và phát triển của khu vực.

Hai nhà lãnh đạo đạt thống nhất rất cao trên nền tảng nhận thức chung của mối quan hệ đoàn kết đặc biệt, trong đó tiếp tục dành ưu tiên cao, triển khai hiệu quả các nội dung của Thỏa thuận cấp cao, Tuyên bố chung giữa hai nước, đạt được trong tháng 12.2025, cũng như các kết quả của chuyến thăm cấp Nhà nước của đồng chí Thongloun Sisoulith tới Việt Nam vừa qua; đánh giá rất cao việc nhiều nội dung trong các thỏa thuận này đã được các cơ quan hai bên khẩn trương cụ thể hóa và triển khai bằng những hành động thiết thực. Hai nhà lãnh đạo nhất trí rằng bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, trên cơ sở các thỏa thuận và cơ chế hợp tác hiện có, hai bên tiếp tục đổi mới phương thức hợp tác, nâng cao chất lượng và hiệu quả theo hướng ngày càng thực chất; gắn kết chặt chẽ giữa tầm nhìn chiến lược và hành động cụ thể, đồng thời tăng cường phối hợp chiến lược giữa hai Đảng, hai nước.

Trên cơ sở những định hướng lớn mang tầm nhìn dài hạn, hai nhà lãnh đạo đã thống nhất các trọng tâm cần tập trung triển khai ngay trong nhiệm kỳ này nhằm sớm hiện thực hóa mục tiêu gắn kết chiến lược giữa hai nước, trong bối cảnh mỗi Đảng đang triển khai Nghị quyết Đại hội nhiệm kỳ mới và xây dựng các kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2026-2030. Theo đó, hai bên tiếp tục tăng cường trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm trong quá trình triển khai Nghị quyết Đại hội của mỗi Đảng. Cùng với đó, đẩy mạnh gắn kết hai nền kinh tế, ưu tiên tập trung nguồn lực, phối hợp chặt chẽ và triển khai quyết liệt các dự án chiến lược, tạo động lực mới cho gắn kết kinh tế, thương mại, đầu tư và phát triển vùng, phấn đấu kim ngạch thương mại song phương đạt 10 tỉ USD trong thời gian tới; nhấn mạnh hợp tác trong lĩnh vực giáo dục - đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, cần tiếp tục được xác định là lĩnh vực hợp tác chiến lược, lâu dài giữa hai nước. Bên cạnh đó, hai bên tiếp tục tăng cường giao lưu văn hóa, giao lưu nhân dân, nhất là giữa thế hệ trẻ; đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực thông tin, truyền thông nhằm tuyên truyền sâu rộng về truyền thống đoàn kết đặc biệt Việt Nam - Lào, góp phần củng cố sự hiểu biết, nền tảng văn hóa tinh thần giữa nhân dân hai nước. Hai bên cũng cần thiết lập cơ chế kiểm tra, giám sát cấp chính phủ để kiểm tra, đánh giá kết quả hợp tác và kịp thời tháo gỡ khó khăn để các dự án được triển khai đúng tiến độ, đúng thỏa thuận.

Nhân dịp này, hai nhà lãnh đạo cũng đã trao đổi sâu rộng về tình hình thế giới, khu vực và nhất trí tăng cường trao đổi, tham vấn, phối hợp trên các diễn đàn đa phương, tăng cường đoàn kết Hiệp hội Các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), củng cố vai trò trung tâm của ASEAN. Nhân dịp Năm mới Bính Ngọ, thay mặt Đảng, Nhà nước và nhân dân Lào, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Thongloun Sisoulith gửi tới Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam lời chúc mừng nồng ấm, thắm tình anh em, chúc đất nước và nhân dân Việt Nam giành thêm nhiều thắng lợi mới.

Kết thúc hội đàm, Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith đã chứng kiến lễ trao các văn kiện hợp tác quan trọng giữa các Bộ, ngành, địa phương và các cơ quan hữu quan của hai nước trên các lĩnh vực giáo dục, tư pháp và hợp tác giữa các địa phương; tiếp tục tạo nền tảng pháp lý và động lực mới, cụ thể hóa nội hàm gắn kết chiến lược trong quan hệ hợp tác giữa hai nước.

P.V (tổng hợp)

CHỈNH TRANG CÔNG TRÌNH Ở TP.HCM:

Làm đẹp cần sự thấu hiểu ký ức đô thị

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Chủ trương chỉnh trang đô thị, làm mới không gian công cộng tại TP.HCM đang được triển khai mạnh mẽ với sự tham gia tích cực của cộng đồng doanh nghiệp theo hướng xã hội hóa. Tuy nhiên, những tranh luận xoay quanh việc sơn mới chợ Bến Thành và hồ Con Rùa cho thấy yêu cầu ngày càng cao đối với công tác quản lý và thẩm định chuyên môn…

Theo quyết định của UBND TP.HCM, Công ty CP Đầu tư và Kinh doanh nhà Khang Điền được chấp thuận làm nhà tài trợ và trực tiếp thi công chỉnh trang một số tuyến đường, nút giao thông và công trình công cộng trên địa bàn thành phố. Các khu vực gồm quảng trường trước chợ Bến Thành, vòng xoay ngã 6 Phù Đổng, vòng xoay hồ Con Rùa và các tuyến đường huyết mạch Nguyễn Huệ, Đồng Khởi, Hàm Nghi, Hai Bà Trưng… Đây đều là những không gian trung tâm, có mật độ sử dụng cao, gắn với hình ảnh đô thị và đời sống sinh hoạt của người dân, du khách.

Tuy nhiên, theo Sở QH&KT TP.HCM, trong quá trình triển khai, một số khu vực có tính chất đặc thù, là không gian công cộng và điểm nhấn biểu tượng của thành phố chưa được quan tâm, cân nhắc đúng mức, ảnh hưởng đến diện mạo khu vực trung tâm. Qua rà soát và tiếp nhận phản ánh từ cộng đồng, Sở QH&KT nhận thấy tại quảng trường trước chợ Bến Thành và vòng xoay hồ Con Rùa, việc thi công thực tế có sự khác biệt về màu sắc và phạm vi thực hiện so với phương án đã được chấp thuận. Việc thay đổi màu sắc tại hai khu vực trên đã tác động trực tiếp đến không gian cảnh quan và các công trình kiến trúc xung quanh, dẫn đến nhiều ý kiến trái chiều trong dư luận.

Từ cơ sở đó, Sở QH&KT đã đề nghị Sở Xây dựng tạm dừng việc chỉnh trang tại quảng trường trước chợ Bến Thành và hồ Con Rùa để đánh giá, lựa chọn phương án phù hợp. Đồng thời, đơn vị thi công khẩn trương cung cấp phương án, giải trình rõ những điểm khác biệt so với phương án đã được thành phố chấp thuận trước đó. Trước đó, Sở VHTT TP.HCM cũng lưu ý việc sơn lại chợ Bến Thành, di tích cấp thành phố phải bảo đảm đúng màu sắc hiện hữu, giữ nguyên các đường nét, họa tiết trang trí. Đối với hồ Con Rùa, dù chưa được xếp hạng di tích nhưng đây là công trình công cộng đã ăn sâu vào ký ức của nhiều thế hệ người dân, vì vậy việc chỉnh trang cần thận trọng, tôn trọng giá trị lịch sử và cảm xúc cộng đồng.

Không thể "đồng phục" di sản đô thị

Ghi nhận thực tế cho thấy, sau gần hai tuần chỉnh trang, chợ Bến Thành và quảng trường phía trước đã khoác lên diện mạo khác lạ. Mái chợ được sơn mới với gam đỏ tươi. Tại quảng trường trước chợ, những mảng họa tiết lớn hình sóng nước xuất hiện, tạo điểm nhấn mới cho không gian trung tâm vốn quen thuộc. Theo đơn vị thi công, họa tiết sóng nước được lựa chọn nhằm gợi nhắc đặc trưng sông nước Nam Bộ và lịch sử hình thành chợ Bến Thành bên bờ sông Bến Nghé, đồng thời tạo điểm nhấn cảnh quan cho đô thị hiện đại. Trên nền các mảng trang trí này, các thuyền hoa phục vụ trang trí Tết trở nên nổi bật, thu hút sự quan tâm của người dân và du khách.

Tuy nhiên, diện mạo mới của chợ Bến Thành cũng nhanh chóng làm dấy lên nhiều ý kiến trái chiều trong dư luận. Là di sản hơn một thế kỷ của Sài Gòn, việc công trình biểu tượng này khoác lên gam màu rực rỡ nhưng khác lạ so với hình ảnh quen thuộc khiến không ít người băn khoăn về mức độ phù hợp. Tương tự, tại hồ Con Rùa, việc sơn mới với ba tông màu chủ đạo gồm vàng nhạt, trắng và xanh ngọc bao phủ các lối đi, bậc thang và thành hồ cũng tạo nên làn sóng tranh luận. Sự thay đổi nhanh chóng về màu sắc khiến không gian gắn bó với ký ức đô thị của người dân trở nên vừa lạ lẫm, vừa gây nhiều ý kiến khác nhau. Sau khi tiếp nhận phản hồi từ dư luận và giới chuyên môn, đơn vị thi công đã điều chỉnh một số gam màu tại hồ Con Rùa theo hướng tiết chế hơn, chuyển sang các tông vàng nhạt và xám trắng. Theo ghi nhận, phương án màu sắc sau điều chỉnh đã nhận được sự đồng tình cao hơn.

Người dân và du khách check-in khu vực trước chợ Bến Thành

Công trình hồ Con Rùa đã được chỉnh trang sau khi tiếp nhận ý kiến góp ý

Tại buổi làm việc với Sở VHTT TP.HCM cùng các đơn vị liên quan, ông Lê Hoàng Khởi, Phó Tổng giám đốc Công ty Khang Điền khẳng định doanh nghiệp sẵn sàng điều chỉnh màu sơn, phương án chỉnh trang chợ Bến Thành và hồ Con Rùa theo góp ý của các cơ quan chức năng và giới chuyên môn. Đối với mái chợ Bến Thành, doanh nghiệp cho biết đã lựa chọn màu "strawberry red" (đỏ dâu), do không xác định được màu gốc, đồng thời tham chiếu màu hiện trạng và một số công trình cùng thời kỳ trên trục Lê Lợi. Riêng quảng trường trước chợ được xác định là hạng mục mang tính tạm thời, chờ các dự án ngầm, nên có thể linh hoạt thay đổi màu sắc, họa tiết theo từng chủ đề.

Nhiều chuyên gia, đại diện các hội chuyên ngành đã thẳng thắn bày tỏ quan điểm. Theo bà Phạm Dương Mỹ Thu Huyền, Phó Chủ tịch thường trực Hội Di sản văn hóa TP.HCM, chợ Bến Thành là di tích cấp thành phố, mái chợ là bộ phận cấu thành di tích nên mọi thay đổi về màu sắc cần có ý kiến của cơ quan quản lý và hội đồng tư vấn, không thể so sánh với các hạng mục cảnh quan trên đường Lê Lợi. Ông Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Hội KTS TP.HCM cho rằng, chủ trương làm đẹp đô thị là cần thiết nhưng mỗi công trình có cá tính riêng, "không thể đồng phục tất cả". Với chợ Bến Thành, giải pháp phù hợp là sơn lại mái theo gam đỏ nâu trầm, tiệm cận màu gốc, tránh các sắc đỏ tươi gây "lệch tông" với không gian xung quanh. Riêng quảng trường trước chợ, cần trả lại màu mặt đường và chỉ trang trí linh hoạt theo sự kiện để bảo đảm công năng giao thông và sinh hoạt.

Đối với hồ Con Rùa, dù chưa được xếp hạng di tích nhưng đây là không gian gắn với ký ức đô thị của người Sài Gòn. Theo KTS Nguyễn Trường Lưu, công trình này mang phong cách bê tông trần, vẻ đẹp nằm ở vật liệu gốc như gạch ốp, đá rửa, do đó nên rửa sạch lớp sơn và trả lại vật liệu ban đầu thay vì sơn màu trang trí.

Tăng cường phối hợp, lắng nghe góp ý

Ngày 4.2, Phó Chủ tịch UBND TP.HCM Bùi Xuân Cường ký văn bản số 920/UBND-ĐT, yêu cầu các Sở, ngành tăng cường phối hợp, rà soát quy trình, thống nhất phương án chỉnh trang, đồng thời chủ động tiếp nhận ý kiến góp ý của chuyên gia và người dân.

UBND TP.HCM khẳng định chủ trương chỉnh trang đô thị là đúng đắn, mang ý nghĩa thiết thực, đã và đang nhận được sự đồng thuận lớn của nhân dân cũng như sự đồng hành tích cực của cộng đồng doanh nghiệp. Tuy nhiên, việc triển khai cần được thực hiện một cách thận trọng, đặc biệt đối với các công trình mang giá trị lịch sử, văn hóa và ký ức đô thị. UBND TP đề nghị Sở Xây dựng chủ trì, phối hợp với Sở QH&KT, Sở VHTT cùng các Sở, ngành liên quan rà soát quy trình, thủ tục, phương án thiết kế, thi công các công trình chỉnh trang, bảo đảm thống nhất, đúng quy định; tăng cường kiểm tra thực địa, làm việc với đơn vị tài trợ để kịp thời điều chỉnh, hoàn thành đúng tiến độ phục vụ Tết Bính Ngọ 2026. Sở Xây dựng đồng thời chủ động tiếp thu ý kiến chuyên gia, cung cấp thông tin cho báo chí và báo cáo UBND TP.HCM trước ngày 10.2. UBND các phường, xã và đặc khu được giao tăng cường đối thoại, vận động người dân và huy động nguồn lực xã hội hóa cho công tác chỉnh trang đô thị. ■

Cải tạo 14 khu đất trống thành công viên, không gian công cộng

Tại hội nghị đánh giá tình hình kinh tế, xã hội tháng 1.2026 và triển khai nhiệm vụ tháng 2.2026 diễn ra ngày 4.2, Giám đốc Sở Xây dựng TP.HCM Trần Quang Lâm cho biết, thành phố sẽ cải tạo tổng cộng 14 khu đất trống, bỏ hoang thành công viên, không gian công cộng để phục vụ người dân vui xuân dịp Tết Nguyên đán năm nay.

Theo ông Lâm, ngoài 9 khu đất do Sở Nông nghiệp và Môi trường đề xuất, Sở Xây dựng đã phối hợp với phường Bến Thành, phường Sài Gòn làm việc với các chủ đầu tư nhằm chỉnh trang thêm các khu đất trống, mở rộng không gian sinh hoạt cộng đồng. Tổng cộng 14 vị trí với diện tích khoảng 5 ha sẽ được đưa vào sử dụng tạm thời trong dịp Tết. "Những khu đất trước đây bỏ trống nay được chỉnh trang thành không gian công cộng khang trang, phục vụ người dân vui chơi, thư giãn", ông Lâm cho biết.

Giải mã bí ẩn bích họa nghìn năm ở đầm Vân Long

● ANH TÚ

Bên cạnh những giá trị nổi bật về cảnh quan, địa mạo của khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long (thường gọi là đầm Vân Long), giới khoa học phát hiện một số hang động và mái đá ở đây có dấu tích hoạt động của cư dân cổ qua những bức bích họa bí ẩn với niên đại nghìn năm tuổi.

Ông Trần Xuân Quang, Giám đốc HTX Dịch vụ du lịch sinh thái Vân Long, người gắn bó gần ba thập kỷ với công tác bảo tồn, phát triển du lịch ở Vân Long cho biết, "khu vực bức họa cổ được tìm thấy tại mái đá Cửa Chùa (thuộc xã Gia Vân, Ninh Bình) từ năm 2010".

Bí ẩn bức họa nghìn năm

Qua những kết quả khảo sát năm 2010-2012, giới nghiên cứu cho rằng, một số bức vẽ trên có thể là loại hình "nhai bích họa". Nội dung nhiều bức vẽ có chủ đề tả thực với sự đan xen của những hình tượng người trong tư thế khác nhau.

Có bức vẽ người như đang ngồi trên ghế, có người khuôn mặt dữ tợn với thân hình cao lớn đang giẫm lên hai người khác, cũng có bức vẽ những người cầm tay với tư thế đang xô đẩy nhau. Giới nghiên cứu đã đọc dịch được hai chữ "bất bình" trên vách mái đá. Điều này dường như là thông điệp của người xưa muốn truyền tải ý nghĩa "hình phạt gây bất bình cho xã hội" hoặc "bất bình với xã hội". Theo nhận định bước đầu, bức bích họa này có thể liên quan tới giai đoạn nhà Tiền Lê cách đây hơn 1.000 năm.

Theo TS Phạm Thanh Sơn (Viện Khảo cổ học), năm 2023, Viện Khảo cổ học hợp tác với một số chuyên gia đến từ Đại học Melbourne và Đại học Quốc gia Australia cùng chuyên gia bích họa thuộc Trung tâm Khảo cổ học và Mỹ thuật Đông Nam Á thực hiện khảo sát, nghiên cứu tại mái đá Cửa Chùa. Tại đây, giới chuyên gia đã phát hiện nhiều hình vẽ mới với số lượng bức vẽ lớn hơn gấp nhiều lần so với các kết quả nghiên cứu trước đó. Phạm vi vách đá chứa các bức vẽ được xác định gần như phân bố song song với chiều rộng của mái đá, dài trên 20m và phân bố ở các độ cao khác nhau so với bề mặt của mái đá. Nội dung và chủ đề các bức vẽ về cơ bản là tả thực, con người luôn là trung tâm của các vị trí có bức vẽ trên vách đá.

Tuy nhiên, nếu quan sát bằng mắt thường các bức bích họa thì sẽ thấy rất mờ, các bức ở trên cao rất khó nhận diện vì qua thời gian nghìn năm đã bị bao phủ bởi lớp phong hóa bề mặt đá vôi. Chính vì vậy các chuyên gia đã chụp hàng nghìn bức ảnh bằng thiết bị tiên tiến, sau đó xử lý bằng phần mềm đồ họa hoặc phần mềm xử lý bích họa chuyên nghiệp để đảm bảo bóc tách được các chi tiết nhằm phục vụ cho quá trình nghiên cứu hình ảnh. Kết quả phân tích bước đầu về kết cấu và kỹ thuật tạo hình cho thấy, nội dung của các bức vẽ thể hiện nhiều câu chuyện khác nhau. Có người được vẽ ở tư thế ngồi cao, đội mũ, có người lại ở tư thế cầm đinh ba và kiếm, người thì cầm chùy kết hợp kiếm…

Có hình vẽ thể hiện nhóm người không cầm binh khí, tư thế từng cá thể cũng có sự đa dạng. Có người ở tư thế nằm ngang bị người cầm binh khí giẫm lên thân. Có người lại ở tư thế như thể đang bị một người lớn hơn xoay theo phương ngang theo chiều ngược kim đồng hồ. Bên cạnh các thể đơn lẻ thì tại đây cũng ghi nhận các bức vẽ được mô tả theo cặp ở tư thế đối xứng. Trong khi đó, cũng ở vị trí gần trung tâm của mái đá lại ghi nhận hình ảnh người đang ở tư thế giã gạo. Bên cạnh hình vẽ tả thực, tại đây cũng ghi nhận sự xuất hiện của minh văn chữ Hán được khắc vẽ trên vách đá. Kết quả phân tích hình ảnh cho thấy, thời điểm minh văn và bức vẽ được tạo ra là tương đồng nhau vì chúng không có sự chồng lấn của các nét vẽ cho thấy tính chất lớp lang khi màu sắc hoàn toàn giống nhau.

Dựa vào phong cách và loại hình của một số loại binh khí xuất hiện trong lịch sử Việt Nam và Trung Quốc, bước đầu có thể đoán định các bức vẽ ở đây có niên đại từ cuối thế kỷ IX tới đầu thế kỷ XI. Nếu xác định được niên đại tuyệt đối, dữ liệu này sẽ góp phần cung cấp cái nhìn toàn diện hơn về bối cảnh, sự ra đời và ý nghĩa, vai trò bích họa này trong chiều dài của lịch sử.

Bức bích họa mái đá Cửa Chùa được giới chuyên gia nhận định có tuổi đời nghìn năm Ảnh: TS PHẠM THANH SƠN

Vân Long được xem là di tích đầu tiên của Việt Nam có những bằng chứng về bích họa tô màu, phong cách nghệ thuật giai đoạn sớm ở Đông Nam Á

> *"Đây là hệ thống hình vẽ trên vách hang động, mái đá bằng thổ hoàng đầu tiên được phát hiện và nghiên cứu hệ thống trong lịch sử mỹ thuật Việt Nam với hình vẽ khá phong phú. Nếu địa phương biết cách phát huy giá trị nổi bật toàn cầu thì Vân Long sẽ trở thành trọng điểm phát triển du lịch và hướng đến di sản thế giới."*
>
> **(TS NGUYỄN VIỆT)**

Cần phải được bảo vệ

Với những giá trị văn hóa, lịch sử của các bức bích họa ở đầm Vân Long, nhóm nghiên cứu của TS Lê Hải Đăng, Viện Khảo cổ học kiến nghị tỉnh Ninh Bình cần sớm có biện pháp bảo vệ nghiêm ngặt hơn các di tích khảo cổ học, danh thắng ở khu vực đầm Vân Long.

Đồng thời, khẩn trương triển khai các hoạt động nghiên cứu khảo cổ học như thăm dò, thám sát khai quật để xác định rõ niên đại, tính chất văn hóa nơi này. Khu vực di tích bích họa mái đá Cửa Chùa cần sớm có sự thống nhất chỉ đạo của cơ quan quản lý văn hóa, chính quyền và nhân dân địa phương. Cùng với đó, bóc đi toàn bộ lớp đất bồi thêm ở chân vách đá, vị trí san nền từ nền lò vôi, nền nhà, trả lại mặt bằng nguyên trạng tự nhiên của di tích. Cũng có thể sẽ làm xuất lộ thêm những hình vẽ mới, hay những thông tin khoa học mới. Tiến hành một số hố thăm dò khảo cổ học ở chân vách đá nơi tập trung các hình vẽ bích họa, lập hàng rào ngăn cách tránh tác động trực tiếp lên vách mái đá, kể cả đổ nước để làm rõ các hình vẽ vì như vậy sẽ làm mai một các họa tiết. Điều này không chỉ góp phần bảo vệ di tích mà còn góp phần thúc đẩy một lĩnh vực nghiên cứu mới, nghiên cứu bích họa tô màu trong các hang động, mái đá ở Việt Nam vốn rất khó phát hiện. Đây là một di tích đầu tiên của Việt Nam có những bằng chứng về bích họa tô màu, phong cách nghệ thuật giai đoạn sớm ở Đông Nam Á.

Theo TS Nguyễn Việt, Trung tâm Tiền sử Đông Nam Á, đây là hệ thống hình vẽ trên vách hang động, mái đá bằng thổ hoàng đầu tiên được phát hiện và nghiên cứu hệ thống trong lịch sử mỹ thuật Việt Nam với hình vẽ khá phong phú. Nếu địa phương biết cách phát huy giá trị nổi bật toàn cầu thì Vân Long sẽ trở thành trọng điểm phát triển du lịch và hướng đến di sản thế giới. ■

Rộn ràng không khí đón Xuân tại "Ngôi nhà chung"

● H.YẾN; ảnh: M.HOÀNG

Đến với Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam (Đoài Phương, Hà Nội) trong tháng 2, du khách sẽ được hòa mình vào nhiều hoạt động văn hóa hấp dẫn đậm đà bản sắc dân tộc, có chủ đề "Xuân quê hương" .

Đây là chuỗi các hoạt động được tổ chức nhằm tôn vinh bản sắc văn hóa các dân tộc Việt Nam, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, mang đến phong vị Tết truyền thống dân tộc cho du khách những ngày đầu Xuân góp phần hưởng ứng sự kiện "Sắc xuân trên mọi miền Tổ quốc" thể hiện sự quan tâm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước đối với đồng bào các dân tộc, làm đa dạng, phong phú các hoạt động trong dịp năm mới tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam. Hướng tới kỷ niệm 96 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3.2.1930 - 3.2.2026), chào mừng thành công Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng thể hiện sự gắn kết, tin tưởng Đảng, Nhà nước của đồng bào các dân tộc đặc biệt là đồng bào vùng sâu, vùng xa, dân tộc thiểu số.

Nhân dân và du khách đến với "Ngôi nhà chung" trong dịp này sẽ được hòa mình vào các nghi lễ, lễ hội, phong tục tập quán của các dân tộc qua đó thêm hiểu những nét văn hóa, các hoạt động truyền thống đón Tết vui xuân góp phần bảo tồn, phát huy, quảng bá những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, tăng cường giao lưu giữa các dân tộc, đoàn kết, gắn bó, hỗ trợ cùng phát triển nhân dịp đầu năm mới 2026.

Điệu xòe Thái hấp dẫn du khách

Các hoạt động có sự tham gia của khoảng hơn 100 đồng bào của 16 dân tộc: Nùng, Tày, Dao, Mông, Mường, Lào, Thái, Khơ Mú, Tà Ôi, Ba Na, Xơ Đăng, Gia Rai, Cơ Tu, Raglai, Ê Đê, Khmer với sự tham gia của 11 địa phương có đồng bào hoạt động hằng ngày (Phú Thọ, Hà Nội, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Sơn La, TP Huế, Quảng Ngãi, Gia Lai, Đắk Lắk, Khánh Hòa, Cần Thơ).

Với chủ đề "Xuân quê hương", điểm nhấn của hoạt động tháng 2 là sự kiện "Sắc xuân trên mọi miền Tổ quốc", diễn ra từ 27.2 - 1.3 (tức ngày 11, 12, 13 tháng Giêng).

Bên cạnh đó, các hoạt động còn tái hiện nghi thức, lễ hội truyền thống vùng miền, trình diễn di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào các dân tộc đang hoạt động tại "Ngôi nhà chung" như: Tái hiện nghi thức rước Têvêđa của đồng bào Khmer tỉnh Cà Mau; không gian Tết cổ truyền vùng đất Nam Bộ; không gian văn hóa Bắc Bộ với chủ đề "Xuân về miền di sản xứ Thanh" và "Xuân trên đất Tổ"; không gian cồng chiêng - Mùa Xuân đại ngàn Tây Nguyên. Các hoạt động theo chủ đề của tháng "Xuân quê hương" còn giới thiệu tới công chúng không khí đón Tết tại làng dân tộc Mường, các phong tục và nét văn hóa truyền thống trong ngày Tết của đồng bào dân tộc Mường; tổ chức Lễ hội ném còn của đồng bào các dân tộc phía Bắc; chương trình giao lưu "Tây Bắc khi Xuân về", tại đây, đồng bào các dân tộc cùng hòa chung lời ca, tiếng hát, tham gia trò chơi dân gian truyền thống đón Xuân. Các hoạt động "Hội xuân" tại không gian các làng đồng bào giới thiệu phong tục chúc Tết theo truyền thống của các dân tộc ở các vùng miền khác nhau, giao lưu văn hóa, văn nghệ, thưởng thức ẩm thực của đồng bào.

Nghệ nhân làng dân tộc Xơ Đăng trình diễn nhạc cụ truyền thống

Chương trình dân ca dân vũ "Về buôn đón Tết" diễn ra tại Làng dân tộc Xơ Đăng, giới thiệu tới công chúng về nét văn hóa đặc sắc của đồng bào Tây Nguyên, thưởng thức ca khúc về Tây Nguyên mùa Xuân về, giới thiệu âm nhạc dân gian các dụng cụ từ tre nứa như Đing pút, đàn Tơ rưng dân gian… bản nhạc về mùa Xuân Tây Nguyên, vòng xoang Tây Nguyên; chương trình dân ca dân vũ "Về bản đón Xuân".

Cũng trong tháng 2, nhiều hoạt động văn hóa đặc sắc khác mang đến cho công chúng nhiều trải nghiệm thú vị như Tổ chức "Bữa cơm đoàn viên" của các dân tộc hoạt động tại Làng; tổ chức nghi thức dựng cây Nêu ngày Tết, nhằm giới thiệu với du khách những phong tục lâu đời trong Tết Việt; chương trình chúc phúc cầu an đầu năm mới Bính Ngọ tại chùa Khmer, chùa Pháp Ấn; lễ hạ nêu. Trưng bày ảnh với chủ đề "80 năm - Một Việt Nam vững tin" và "Sắc màu văn hóa các dân tộc Việt Nam" sẽ diễn ra tại nhà Triển lãm và sân lễ hội làng 3. Trưng bày ảnh giới thiệu tới công chúng khoảng 30 bức ảnh về sắc màu văn hóa các dân tộc Việt Nam, đặc biệt là lễ hội, nghi thức, chương trình… của các chủ thể văn hóa đã được tái hiện, trình diễn tại "Ngôi nhà chung".

Bên cạnh đó, một số bức ảnh trong 50 tác phẩm của Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Nguyễn Á chủ đề "80 năm - Một Việt Nam vững tin" cũng được giới thiệu tới công chúng, minh chứng cho sức sống bền bỉ của tinh thần Việt Nam xuyên suốt 80 năm, gửi đến mọi người thông điệp về tình yêu quê hương, đất nước, con người Việt Nam, trân trọng giá trị cuộc sống hòa bình độc lập và vững tin về một Việt Nam ngày càng phát triển.

Ngoài ra, các hoạt động trải nghiệm văn hóa truyền thống được tổ chức sôi nổi với các trò chơi dân gian như: Ô ăn quan, cờ ca rô, chơi rối tre… tại không gian trong nhà; đi cà kheo, nhảy sạp, chơi đu, bập bênh… tại không gian ngoài trời. Thông qua một số trò chơi tuy đơn giản nhưng không chỉ giúp các em học sinh được trải nghiệm, tìm hiểu, khám phá thiên nhiên, con vật, góp phần rèn luyện kỹ năng tư duy, sáng tạo, khéo léo mà còn gắn kết thêm về tình bạn, tình yêu gia đình.

Bên cạnh đó là các hoạt động hoạt động hằng ngày, cuối tuần của 16 cộng đồng dân tộc, chương trình du lịch trải nghiệm, giới thiệu làm bánh, gói bánh phục vụ du khách, trò chơi dân gian; hoạt động cầu an, chúc phúc tại các không gian tâm linh chùa Khmer, tháp Chăm... nhằm giới thiệu nét văn hóa, phong tục tập quán của đồng bào, cùng các hoạt động trải nghiệm tại "Ngôi nhà chung" của cộng đồng 54 dân tộc Việt Nam. ■

Nhiều sản phẩm trải nghiệm về với cội nguồn

Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Đền Hùng, tỉnh Phú Thọ vừa ra mắt Cổng thông tin điện tử Denhung.vn và công bố tour du lịch "Du xuân về cội nguồn". Đây là những sản phẩm mới phục vụ du khách về cội nguồn dịp năm mới.

Tour "Du xuân về cội nguồn" sẽ có hai loại hình du lịch mới. Thứ nhất, đây là tour "Đêm Đền Hùng", diễn ra từ 20 - 22 giờ, du khách sẽ được chiêm ngưỡng vẻ đẹp tĩnh lặng, linh thiêng của Đền Hùng về đêm, tham gia nghi lễ dâng hương tại Đền Thượng và tĩnh lễ tại Chùa Thiên Quang - một hành trình mang đến sự lắng đọng và an yên trong những ngày đầu năm mới. Thứ hai là tour "Du xuân Đất Tổ - Hành trình về cội nguồn dân tộc", đưa du khách tham quan các điểm linh thiêng như Đền Hạ, Đền Trung, Đền Thượng, Lăng Hùng Vương, Đền Giếng, Đền Lạc Long Quân, Đền Tổ Mẫu Âu Cơ… kết hợp trải nghiệm không gian trưng bày tại Bảo tàng Hùng Vương, giúp du khách hiểu sâu hơn về lịch sử thời đại Hùng Vương và đạo lý "uống nước nhớ nguồn".

Tour "Du xuân về cội nguồn" tại Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Đền Hùng sẽ là hành trình tâm linh đặc sắc dịp đầu năm mới. Du khách tham gia sẽ dâng hương tri ân công đức Vua Hùng, cầu bình an, may mắn cho gia đình; tham quan toàn cảnh quần thể Đền Hùng, bảo tàng Hùng Vương; trải nghiệm xin chữ đầu năm, các trò chơi dân gian và thưởng thức các món đặc sản Phú Thọ như bánh chưng, bánh giầy. Tour này sẽ kết hợp với các điểm du lịch lân cận như đền Mẫu Âu Cơ (huyện Hạ Hòa cũ) hoặc Khu du lịch nước khoáng nóng Thanh Thủy.

Dịp này, Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Đền Hùng cũng cho ra mắt Cổng thông tin Denhung.vn. Việc đưa vào vận hành Cổng thông tin Denhung.vn được xem là bước tiến lớn, góp phần hiện đại hóa công tác truyền thông, quảng bá hình ảnh thời đại Hùng Vương và tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương - Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Tại website Denhung.vn, tất cả thông tin về Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Đền Hùng, các di tích, chương trình, hướng dẫn tham quan sẽ được cập nhật đầy đủ, sẵn sàng đồng hành cùng du khách trong hành trình về với cội nguồn dân tộc.

L.HƯƠNG

Sức sống mới từ "cái nôi" du lịch cộng đồng

● **Bài, ảnh: TÚ NGUYỄN**

Từ một vùng đầm lầy, ngập nước quanh năm ít ai biết đến Vân Long vươn mình thành Khu bảo tồn thiên nhiên, được vinh danh là Khu Ramsar, đạt chứng nhận Danh lục xanh đầu tiên ở Đông Nam Á. Có được tất cả những điều đó nhờ công tác bảo tồn, phát triển du lịch của cộng đồng cách đây gần 3 thập kỷ của cư dân nơi đây.

Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long

Chuyện về những người "gàn dở"

Từ trung tâm tỉnh Ninh Bình hướng về huyện Gia Viễn (cũ) chừng 20 km, chúng tôi đặt chân đến Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long thuộc xã Gia Vân. Đón tiếp chúng tôi là ông Trần Xuân Quang người gắn bó với công tác bảo tồn, góp sức bảo vệ và phát triển du lịch công đồng ở Vân Long trong suốt gần 3 thập kỷ qua. Dù năm nay đã bước sang tuổi 70, mái tóc đã nhuốm trắng, nhưng dáng đi vẫn còn nhanh thoăn thoắt, ánh mắt tinh anh và giọng nói hãy còn hào sảng.

Ông kể, năm 1995 khi ăn chưa đủ no, mặc chưa đủ ấm nhưng ông và một số thành viên đã manh nha suy nghĩ về làm du lịch ở Vân Long. Giai đoạn năm 1997-1998, chúng tôi bắt tay với Khách sạn Hoa Lư (khách sạn lớn nhất tỉnh Ninh Bình thời bấy giờ) dùng thuyền câu của bà con, lội bùn, leo núi để khảo sát tất cả các hang động, đỉnh núi, ghi chép lại tất cả các loài động vật, trong đó có nhiều loại không biết tên. Thời điểm đó với rất nhiều người ở vùng đất quê khó khăn này ăn còn không đủ no mà lại đi làm du lịch thì ông Quang và nhiều thành viên bị coi là "gàn dở".

Bước sang giai đoạn năm 1999-2000 các nhà khoa học cùng Viện quy hoạch rừng vào khảo sát, điều tra tại đây, do thông thạo địa hình nên ông Quang trực tiếp dẫn các đoàn nghiên cứu đi khắp vùng đất Vân Long, cứ cơm nắm muối vùng, khát thì tìm các mó nước trong núi, ăn ngủ luôn trong núi rừng Vân Long suốt nhiều ngày với các chuyên gia, các nhà khoa học.

Cũng năm 2000, huyện Gia Viễn (cũ) thành lập Tổ du lịch Vân Long (xã Gia Vân) với 13 người và ông vừa kiêm xã đội trưởng vừa là tổ trưởng nhưng không có lương. Lúc đó, chúng tôi phải tìm mua các thuyền câu bên Gia Trung, Gia Tiến được tầm 30-40 chiếc để phục vụ chủ yếu cho các đoàn khảo sát, đoàn khoa học nghiên cứu bảo tồn và không lấy tiền công. Vì không có lương mà công việc lại vất vả nên một số thành viên đã rời đi, tuy nhiên may mắn là có 17 hộ tự nguyện góp thuyền phục vụ với mình.

Sau khi Vân Long trở thành Khu bảo tồn thiên nhiên vào năm 2021, du khách bắt đầu tìm về để du ngoạn cảnh sắc. Những năm ấy chưa hề có nhà nghỉ, khách sạn nên để níu chân khách, bà con đành phải đưa du khách về từng nhà dân để ngủ nghỉ, tự tay nấu từng bữa cơm quê đãi khách.

Sức sống mới ở Vân Long

Theo ông Trần Xuân Quang, khó khăn nhất là lúc làm bảo tồn, chính quyền địa phương đã phải tổ chức không biết bao nhiêu hội nghị, đối thoại với bà con nhân dân thôn Thập Ninh vì thời điểm đó toàn bộ vùng Vân Long đang là sinh kế chính của người dân. Người chăn nuôi thả hàng nghìn con dê, người chặt củi trên rừng bán, người lấy đá núi phục vụ tiểu cảnh, dưới nước thì trồng lúa… thế nên thời ăn còn không đủ mà vận động cộng đồng dân cư dừng tất cả các việc trên để hy sinh cho công tác bảo tồn gần như là không tưởng.

Lão "gàn dở" Trần Xuân Quang - người gắn bó với công tác bảo tồn và phát triển du lịch cộng đồng ở Vân Long trong suốt 3 thập kỷ qua

Thế nhưng với ý chí kiên cường, không chịu khuất phục trước khó khăn các cấp chính quyền địa phương cũng như ông Quang đã vận động từng người, từng nhà trong suốt thời gian dài, dần dần bà con hiểu ra và tự nguyện chung tay bảo vệ Vân Long. Bao vất vả đã được đền đáp cho nhân dân thôn Thập Ninh nói riêng và tỉnh Ninh Bình nói chung vào năm 2001, khi nơi đây chính thức trở thành Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long. Đặc biệt, từ đó đến nay không hề có bất kỳ trường hợp nào xâm hại đến khu bảo tồn, ai cũng có ý thức bảo vệ và chuyển hướng sang khai thác du lịch bền vững.

Chính nhờ sự đồng tâm, hợp lực, vừa làm bảo tồn vừa chăm chút phát triển du lịch của bà con nhân dân xã Gia Vân nên giai đoạn năm 2007-2008, tổng lượng khách quốc tế đến với Vân Long đạt trên 80.000 lượt khách/năm và không ngừng tăng qua từng năm.

Người dân thôn Thập Ninh luôn tự hào rằng: Các thế hệ đi trước đã vượt qua vô vàn gian khó để bảo vệ và gìn giữ mới có được Vân Long như ngày hôm nay, chính vì vậy chúng tôi luôn luôn có ý thức chung tay tham gia vào công tác bảo tồn, bảo vệ Vân Long trước những tác động xấu. Hiện Vân Long trở thành khu du lịch trọng điểm quốc gia, sở hữu 2 kỷ lục thiên nhiên "Nơi có số lượng cá thể voọc mông trắng nhiều nhất" và "Nơi có bức tranh tự nhiên lớn nhất" - bức tranh núi mèo cào.

Ông Vũ Hoài Chương, Chủ tịch UBND xã Gia Vân cho biết: "Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long có diện tích khoảng 3.500 ha, đây được coi là khu đất ngập nước nội đồng lớn nhất đồng bằng Bắc Bộ, là khu vực có đa dạng sinh học cao với 457 loài thực vật bậc cao (8 loài được ghi trong sách đỏ), 39 loài động vật (12 loại động vật quý hiếm, trong đó phải kể đến loài voọc mông trắng có số lượng lớn nhất Việt Nam)".

Năm 2019, Vân Long được công nhận là Khu Ramsar thứ 9 của Việt Nam, năm 2020 đạt Chứng nhận Danh lục xanh đầu tiên ở Đông Nam Á. Tiêu biểu cho công tác bảo tồn và phát triển đó là từ 40 cá thể voọc mông trắng đến nay đã phát triển trên 250 cá thể được nhìn thấy thường xuyên bằng mắt thường.

Hiện nay, UBND tỉnh Ninh Bình, các cấp, các ngành cùng các chuyên gia, các nhà khoa học đang tiến hành xác lập ranh giới làm đề cử, xác định các tiêu chí về các giá trị nổi bật toàn cầu gắn với định hướng xây dựng hồ sơ trình UNESCO công nhận Quần thể Tam Chúc và Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long là Di sản thế giới. ■

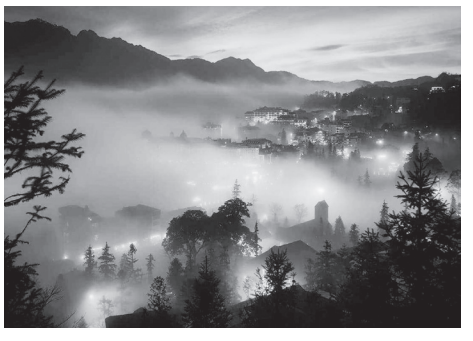
Sa Pa dẫn đầu bảng xếp hạng New Horizons 2026

Theo bảng xếp hạng New Horizons 2026 do nền tảng du lịch kỹ thuật số Agoda công bố, Sa Pa (Lào Cai, Việt Nam) đã vươn lên vị trí số 1, trở thành điểm đến phát triển nhanh nhất và được du khách quốc tế ưa chuộng nhất châu Á. Kết quả này cho thấy sức hút ngày càng mạnh mẽ của "phố núi trong sương" trên bản đồ du lịch khu vực và quốc tế.

Trong bảng xếp hạng năm nay, Sa Pa dẫn đầu danh sách New Horizons, xếp trên các điểm đến như Okayama (Nhật Bản), Bandung (Indonesia), Matsuyama và Takamatsu (Nhật Bản). Danh sách phản ánh xu hướng mới của du khách quốc tế khi ngày càng tìm kiếm những điểm đến giàu bản sắc, ít đông đúc nhưng mang lại trải nghiệm sâu sắc về thiên nhiên và văn hóa bản địa.

Không chỉ giữ vị trí dẫn đầu năm 2026, Sa Pa còn được Agoda ghi nhận là điểm đến tăng trưởng nhanh nhất châu Á trong năm 2025. Dựa trên dữ liệu đặt phòng so sánh giai đoạn từ tháng 1-11.2025 với cùng kỳ năm 2024, Sa Pa đã tăng tới 15 bậc trong bảng xếp hạng 100 điểm đến hàng đầu khu vực, trở thành điểm sáng nổi bật của du lịch Việt Nam.

Việc Sa Pa liên tiếp được các nền tảng và tạp chí quốc tế vinh danh không chỉ khẳng định vị thế của du lịch vùng cao Việt Nam, mà còn cho thấy xu hướng dịch chuyển rõ nét của du khách toàn cầu đó là ưu tiên những điểm đến gần gũi thiên nhiên, giàu bản sắc và mang lại giá trị trải nghiệm bền vững. **MINH LÝ**

Sa Pa trong sương mù Ảnh: T.TÂM

Chủ động kể câu chuyện của Việt Nam ra thế giới

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Thủ tướng Chính phủ vừa ký Quyết định số 173/QĐ-TTg ban hành Chiến lược truyền thông quảng bá hình ảnh Việt Nam ra nước ngoài giai đoạn 2026-2030, tầm nhìn đến năm 2045. Sự ra đời của Chiến lược không chỉ đáp ứng yêu cầu cấp thiết của công tác thông tin đối ngoại trong bối cảnh mới, mà còn đánh dấu một bước chuyển quan trọng trong tư duy xây dựng thương hiệu quốc gia, khi Việt Nam chủ động, bài bản và dài hạn hơn trong việc kể câu chuyện của mình với thế giới.

Ngày quốc gia Việt Nam tại EXPO 2020 Ảnh: T.L

Trong nhiều năm qua, cùng với quá trình hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, hình ảnh Việt Nam đã xuất hiện thường xuyên hơn trên các diễn đàn đa phương, trên truyền thông quốc tế và trong các mạng lưới hợp tác khu vực, toàn cầu. Tuy nhiên, sự hiện diện đó nhiều khi vẫn mang tính phân tán, chưa tạo thành một nhận diện thống nhất và đủ mạnh về một Việt Nam đương đại, một đất nước không chỉ có lịch sử hào hùng và thiên nhiên tươi đẹp, mà còn là một xã hội năng động, sáng tạo, có trách nhiệm và giàu khát vọng phát triển.

Xây dựng và lan tỏa một hệ giá trị cốt lõi

Thực tế cho thấy, không ít bạn bè quốc tế vẫn biết đến Việt Nam qua những lát cắt quen thuộc như chiến tranh trong quá khứ, ẩm thực đặc sắc hay một vài điểm đến du lịch nổi tiếng. Những hình ảnh ấy đều tích cực, nhưng chưa phản ánh đầy đủ diện mạo của một quốc gia đang chuyển mình mạnh mẽ trong kỷ nguyên số, với những thành tựu nổi bật về phát triển kinh tế, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, cũng như vai trò ngày càng chủ động trong các vấn đề khu vực và toàn cầu. Khoảng cách giữa thực tiễn phát triển trong nước và mức độ nhận diện quốc tế chính là một trong những lý do căn bản đòi hỏi phải có một chiến lược truyền thông hình ảnh quốc gia mang tính tổng thể, lâu dài và chuyên nghiệp.

Trong bối cảnh đó, việc ban hành Chiến lược truyền thông quảng bá hình ảnh Việt Nam ra nước ngoài giai đoạn 2026-2030, tầm nhìn đến năm 2045 có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Chiến lược xác định rõ truyền thông quảng bá hình ảnh quốc gia là nhiệm vụ trọng yếu của công tác thông tin đối ngoại, gắn bó mật thiết với chiến lược phát triển quốc gia và không tách rời các lĩnh vực ngoại giao, kinh tế, văn hóa, quốc phòng, an ninh, đối ngoại nhân dân, đặc biệt là công cuộc chuyển đổi số. Cách đặt vấn đề này cho thấy nhận thức mới: Hình ảnh quốc gia không chỉ là vấn đề truyền thông đơn thuần, mà là một nguồn lực mềm có ý nghĩa chiến lược đối với vị thế, uy tín và năng lực cạnh tranh của đất nước.

Chiến lược nhấn mạnh yêu cầu triển khai công tác quảng bá theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, phù hợp chuẩn mực quốc tế, lấy hiệu quả lan tỏa và mức độ nhận diện hình ảnh Việt Nam trong nhận thức của công chúng quốc tế làm thước đo. Đây là bước chuyển rõ rệt từ cách tiếp cận nặng về hoạt động sang cách tiếp cận chú trọng tác động thực chất. Trong kỷ nguyên số, khi thông tin lưu chuyển với tốc độ rất cao và cạnh tranh hình ảnh giữa các quốc gia ngày càng gay gắt, việc đo lường mức độ hiện diện, mức độ cảm nhận tích cực hay uy tín quốc gia trên các nền tảng truyền thông toàn cầu trở thành một yêu cầu tất yếu.

Nhìn ra khu vực, có thể thấy nhiều quốc gia châu Á đã thành công trong việc xây dựng hình ảnh quốc gia thông qua những chiến lược truyền thông nhất quán và dài hạn. Hàn Quốc là một ví dụ tiêu biểu, khi văn hóa đại chúng, công nghiệp giải trí và sáng tạo được gắn chặt với chiến lược nâng cao sức mạnh mềm quốc gia. Làn sóng Hallyu không chỉ mang lại lợi ích kinh tế to lớn mà còn giúp định vị hình ảnh Hàn Quốc là một xã hội trẻ trung, hiện đại và sáng tạo. Nhật Bản lại cho thấy sức mạnh của việc kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, giữa tinh hoa văn hóa lâu đời với công nghệ cao và lối sống tinh tế. Hình ảnh Nhật Bản được nhận diện rộng rãi như biểu tượng của sự chuẩn mực, sáng tạo và tôn trọng con người, thiên nhiên. Ở Đông Nam Á, Thái Lan đã rất thành công trong việc quảng bá mình như một điểm đến thân thiện, giàu trải nghiệm văn hóa và dịch vụ du lịch chất lượng, qua đó tạo dựng một thương hiệu quốc gia gắn với sự hiếu khách và cảm xúc tích cực.

Những kinh nghiệm đó cho thấy, quảng bá hình ảnh quốc gia trước hết là xây dựng và lan tỏa một hệ giá trị cốt lõi, được chuyển tải đồng bộ qua nhiều lĩnh vực và chủ thể khác nhau. Một chiến lược hiệu quả không chỉ dừng ở khẩu hiệu, mà phải tạo ra sự thống nhất trong thông điệp, trong cách thể hiện và trong hành động của cả hệ thống chính trị, cộng đồng doanh nghiệp, giới sáng tạo và từng người dân.

Củng cố vị thế và uy tín của Việt Nam

Ở điểm này, Chiến lược của Việt Nam thể hiện rõ tư duy mới khi nhấn mạnh việc phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn xã hội, bảo đảm sự phối hợp đồng bộ giữa các Bộ, ngành, địa phương, cơ quan báo chí, doanh nghiệp và người dân, hướng tới thông điệp nhất quán nhưng cách thể hiện linh hoạt. Đặc biệt, Chiến lược đặt con người và văn hóa ở vị trí trung tâm, coi văn hóa, tri thức, sáng tạo và trách nhiệm quốc tế là nền tảng cốt lõi để xây dựng hình ảnh Việt Nam hiện đại, nhân văn, đáng tin cậy và giàu bản sắc. Đây chính là "linh hồn" của câu chuyện Việt Nam trong giai đoạn phát triển mới.

Việc đề ra các mục tiêu cụ thể như gia tăng đáng kể mức độ hiện diện và nhận diện của Việt Nam trên truyền thông quốc tế, phát triển hệ sinh thái truyền thông số hiện đại, ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, dữ liệu lớn và trí tuệ nhân tạo, hay xây dựng đội ngũ nhân lực truyền thông quốc tế chuyên nghiệp cho thấy quyết tâm tiếp cận quản trị hình ảnh quốc gia bằng các công cụ và phương pháp hiện đại. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh không gian mạng trở thành mặt trận chính của cạnh tranh thông tin, nơi hình ảnh quốc gia có thể được lan tỏa rất nhanh nhưng cũng dễ bị bóp méo nếu thiếu năng lực phản ứng kịp thời và chuyên nghiệp.

Chiến lược cũng nhấn mạnh yêu cầu chuyển từ tuyên truyền một chiều sang xây dựng hình ảnh, thương hiệu và sức mạnh mềm quốc gia, lấy cảm hứng, giá trị và thiện cảm làm trọng tâm. Đây là sự thay đổi có tính bước ngoặt về tư duy truyền thông đối ngoại. Thế giới ngày nay không bị thuyết phục bởi những thông điệp áp đặt, mà bởi những câu chuyện chân thực, những đóng góp cụ thể cho hòa bình, phát triển bền vững và các giá trị nhân văn phổ quát. Việt Nam có nhiều câu chuyện như thế, từ hành trình vượt qua khó khăn để phát triển, những nỗ lực gìn giữ di sản văn hóa, đến vai trò ngày càng chủ động trong hợp tác khu vực và toàn cầu.

Đặt trong bối cảnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới sau thành công của Đại hội XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam và Nghị quyết 80 về phát triển văn hóa Việt Nam, Chiến lược này càng có ý nghĩa đặc biệt. Đảng ta đã xác lập những định hướng lớn cho phát triển nhanh và bền vững, cho chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và hội nhập quốc tế sâu rộng. Khi mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2045 được đặt ra với tầm nhìn dài hạn và khát vọng mạnh mẽ, thì việc xây dựng một hình ảnh quốc gia tương xứng trên trường quốc tế trở thành một yêu cầu tất yếu.

Truyền thông quảng bá hình ảnh Việt Nam ra nước ngoài vì vậy không chỉ nhằm nâng cao nhận thức hay thiện cảm đơn thuần, mà góp phần tạo dựng môi trường quốc tế thuận lợi cho hợp tác, đầu tư, du lịch, giao lưu văn hóa và khoa học công nghệ; đồng thời củng cố vị thế và uy tín của Việt Nam như một quốc gia có trách nhiệm, đáng tin cậy. Nếu được triển khai đồng bộ, chuyên nghiệp và sáng tạo, Chiến lược sẽ giúp hình ảnh Việt Nam ngày càng rõ nét hơn trong nhận thức toàn cầu, một Việt Nam hòa bình, năng động, nhân văn, sáng tạo và giàu bản sắc, đồng hành cùng đất nước trên con đường hiện thực hóa khát vọng phát triển trong kỷ nguyên mới. ■

BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI TÍCH DINH TRẤN THANH CHIÊM:

Không phục dựng, chỉ hướng tới mô hình công viên lịch sử, văn hóa

Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Thanh Chiêm là di tích quốc gia đa giá trị, cần được quản lý chuyên nghiệp, không phục dựng cảm tính mà hướng tới xây dựng một công viên lịch sử, văn hóa, nơi tôn vinh chữ Quốc ngữ và kết nối với hệ thống các làng nghề truyền thống, gắn kết di sản Hội An để phát huy giá trị du lịch và giáo dục cộng đồng.

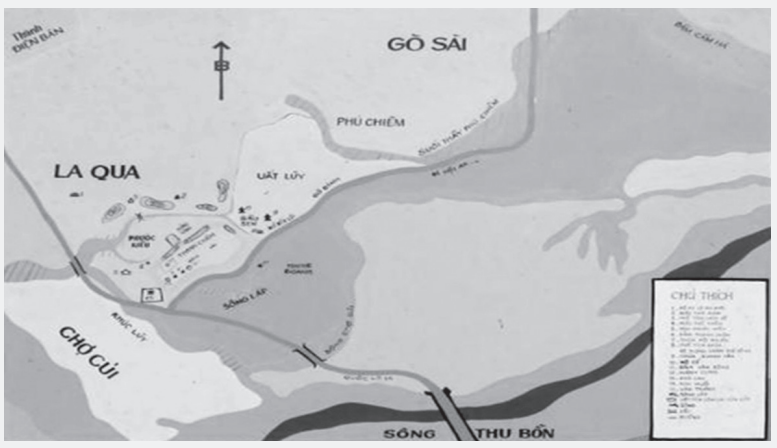
Sở VHTTDL TP Đà Nẵng phối hợp với UBND phường Điện Bàn vừa tổ chức hội thảo "Tham vấn giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị di tích dinh trấn Thanh Chiêm" (thị xã Điện Bàn, Quảng Nam cũ, nay là phường Điện Bàn, TP Đà Nẵng).

Bia di tích Thanh Chiêm được dân làng dựng năm 2007

Nhận diện di tích làm cơ sở cho phục dựng

Tồn tại hơn hai thế kỷ (1602-1832), dinh trấn Thanh Chiêm là trung tâm hành chính, chính trị, quân sự trọng yếu của dinh Quảng Nam và xứ Đàng Trong dưới thời các chúa Nguyễn. Không chỉ giữ vai trò đặc biệt trong tiến trình mở cõi về phương Nam, Thanh Chiêm còn là không gian lịch sử, văn hóa gắn liền với quá trình giao lưu Đông - Tây và sự hình thành chữ Quốc ngữ, một thành tựu văn hóa có ý nghĩa to lớn đối với dân tộc.

Sơ đồ di tích Dinh trấn Thanh Chiêm xưa

Tuy nhiên, qua biến thiên của lịch sử và tác động của thời gian, hiện nay dinh trấn chủ yếu tồn tại dưới dạng dấu tích khảo cổ và không gian lịch sử, văn hóa. Chính đặc điểm này đặt ra những yêu cầu cụ thể đối với công tác quản lý di tích, đó là bảo tồn theo hướng nào, tổ chức không gian ra sao và lựa chọn mô hình quy hoạch, kiến trúc nào để vừa tôn trọng giá trị lịch sử, vừa phù hợp với bối cảnh phát triển đô thị và đời sống hiện đại ngày nay. Thời gian qua, di tích dinh trấn Thanh Chiêm đã được quan tâm nghiên cứu, xếp hạng và bảo vệ theo quy định của pháp luật. Tuy nhiên, trên thực tế, các vấn đề liên quan đến quy mô không gian tổng thể, phạm vi bảo vệ, định hướng phục dựng kiến trúc và phương án phát huy giá trị vẫn cần tiếp tục được làm rõ trên cơ sở khoa học, liên ngành và có tầm nhìn dài hạn.

Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn đó, hội thảo tập trung theo ba nhóm chủ đề chính. Trong đó, nhóm chủ đề một hướng đến phác thảo quy mô, kiến trúc, chức năng của dinh trấn Thanh Chiêm trong lịch sử để làm cơ sở khoa học cho việc phục dựng. Hội thảo thống nhất trong điều kiện hầu như không còn dấu tích kiến trúc gốc, việc nhận diện dinh trấn Thanh Chiêm cần được tiến hành thận trọng, khoa học.

Không phục dựng cảm tính

Ở nhóm chủ đề thứ hai, các ý kiến tập trung công tác bảo tồn và phương án bảo tồn, phục dựng dinh trấn, theo đó đều khẳng định Thanh Chiêm là di tích quốc gia đa giá trị, cần được quản lý chuyên nghiệp, không phục dựng cảm tính mà hướng tới xây dựng một công viên lịch sử, văn hóa, nơi tôn vinh chữ Quốc ngữ và kết nối dinh trấn với hệ thống các làng nghề truyền thống, gắn kết di sản Hội An để phát huy giá trị du lịch và giáo dục cộng đồng.

Về phương án bảo tồn, phục dựng và tổ chức không gian kiến trúc cảnh quan, phần lớn ý kiến cho rằng, việc phục dựng nguyên trạng dinh trấn Thanh Chiêm là không khả thi do thiếu cơ sở khoa học đầy đủ. Thay vào đó, các hướng tiếp cận phù hợp hơn được đề xuất như: Phục dựng chọn lọc một số hạng mục kiến trúc tiêu biểu, mang tính biểu trưng, dựa trên đặc trưng kiến trúc truyền thống xứ Quảng; Tổ chức không gian di tích theo mô hình công viên văn hóa, lịch sử, trong đó kiến trúc, cảnh quan, trưng bày và các thiết chế phụ trợ đóng vai trò diễn giải giá trị di sản; Ứng dụng công nghệ số, công nghệ 3D, thực tế ảo trong phỏng dựng và giới thiệu không gian di tích; Mở rộng không gian di tích, trong đó có đề xuất mở rộng thêm khoảng 0,55 ha khu vực sân vận động Mẫu Bảy, phía Nam khu khoanh vùng bảo vệ di tích.

Theo ông Phạm Văn Ba, Phó Chủ tịch UBND phường Điện Bàn, từ thực tiễn và định hướng của địa phương trong công tác quy hoạch, quản lý và phát huy giá trị dinh trấn Thanh Chiêm, UBND phường xác định không phục dựng cảm tính mà hướng tới xây dựng một công viên lịch sử, văn hóa, nơi tôn vinh chữ Quốc ngữ và kết nối dinh trấn với hệ thống các làng nghề truyền thống để tạo thành chuỗi trải nghiệm văn hóa sống động. Nếu tiếp cận Dinh trấn theo hướng phục dựng nguyên trạng các công trình kiến trúc đã mất sẽ tiềm ẩn nhiều rủi ro, do thiếu tư liệu đầy đủ, dễ dẫn đến cách làm cảm tính, thiếu cơ sở khoa học. Bên cạnh đó, nếu chỉ chú trọng đến yếu tố vật thể mà chưa quan tâm đúng mức đến các giá trị phi vật thể, đặc biệt là vai trò của Thanh Chiêm trong lịch sử chữ Quốc ngữ và giao lưu văn hóa, thì di tích sẽ khó phát huy hết chiều sâu giá trị.

Vấn đề đặt ra cho địa phương không chỉ là bảo tồn "hình hài" của một di tích, mà quan trọng hơn là kể lại câu chuyện lịch sử của Thanh Chiêm một cách thuyết phục, sinh động, để di sản thực sự sống trong đời sống đương đại, có khả năng giáo dục truyền thống, bồi đắp bản sắc văn hóa và tạo động lực phát triển bền vững.

Gợi mở các mô hình bảo tồn

Dưới góc độ khảo cổ học, ThS Nguyễn Chí Trung (nguyên Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An) cho rằng, cần bảo tồn theo quan điểm "bảo tàng sinh thái, nhân văn", gần gũi, gắn bó, hòa quyện với sinh cảnh, văn hóa truyền thống của địa phương. Đồng thời đề xuất khả năng tiếp tục khai quật, nghiên cứu bổ sung, không nhất thiết phải khai quật quy mô lớn mà nên tập trung định vị, xử lý khoa học, số hóa kết quả khảo cổ học trước đây và tiếp tục tổ chức sưu tầm tư liệu, thư tịch, hiện vật trên thực địa, trong dân gian bổ sung vào nguồn kho tư liệu, hiện vật đã có.

PGS.TS Đặng Văn Bài, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia, cũng khẳng định không nên phục dựng nguyên trạng dinh trấn khi thiếu cơ sở khoa học đầy đủ. Đồng thời đề xuất mô hình "Công viên sinh thái, lịch sử Thanh Chiêm" bảo tồn di tích gắn với phát triển công nghiệp văn hóa của Đà Nẵng, được thiết kế trên cơ sở tích hợp giữa ba trụ cột: Bảo tồn di sản, cảnh quan sinh thái và công nghiệp văn hóa, đồng thời đề xuất mô hình hợp tác công-tư và huy động nguồn lực xã hội. ThS. KTS Đặng Khánh Ngọc và TS Nguyễn Văn Tuyên (Viện Bảo tồn di tích) phân tích hiện trạng dinh trấn trong bối cảnh hầu hết dấu tích vật thể không còn và đề xuất cách tiếp cận "di sản mở", coi toàn bộ không gian lịch sử và các giá trị phi vật thể là đối tượng bảo tồn và phát huy. Trọng tâm là việc tái hiện hình ảnh di sản thông qua quy hoạch Công viên văn hóa lịch sử Thanh Chiêm, kết hợp bảo tồn dấu tích gốc, phỏng dựng chọn lọc và diễn giải bằng công nghệ hiện đại.

Nhiều ý kiến cũng đề xuất kết nối di tích với các tuyến, cụm di sản như Hội An - Mỹ Sơn và hệ thống làng nghề truyền thống; phát triển các sản phẩm văn hóa, giáo dục và du lịch có chiều sâu; đồng thời tăng cường vai trò quản lý nhà nước và huy động nguồn lực xã hội trong công tác bảo tồn và phát huy di tích. Từ góc độ quản lý tại cơ sở, UBND phường Điện Bàn đã làm rõ thực tiễn công tác quản lý, bảo vệ di tích trong điều kiện di tích phân bố đan xen với khu dân cư, đồng thời khẳng định định hướng tiếp cận Dinh trấn Thanh Chiêm theo mô hình công viên lịch sử - văn hóa gắn với đời sống cộng đồng địa phương.

Việc phát huy giá trị dinh trấn Thanh Chiêm cần được đặt trong tổng thể không gian văn hóa, lịch sử của thành phố Đà Nẵng và khu vực lân cận. Ngoài ra, một số vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu trong thời gian tới, như phạm vi và mức độ can thiệp kiến trúc; lựa chọn các hạng mục biểu trưng; lộ trình đầu tư và cơ chế huy động nguồn lực phù hợp với điều kiện thực tiễn. ■

CÔNG LẬP VÀ XÃ HỘI HÓA:

Hai dòng chảy trong sự chuyển mình của sân khấu Việt

● **THANH MAI**

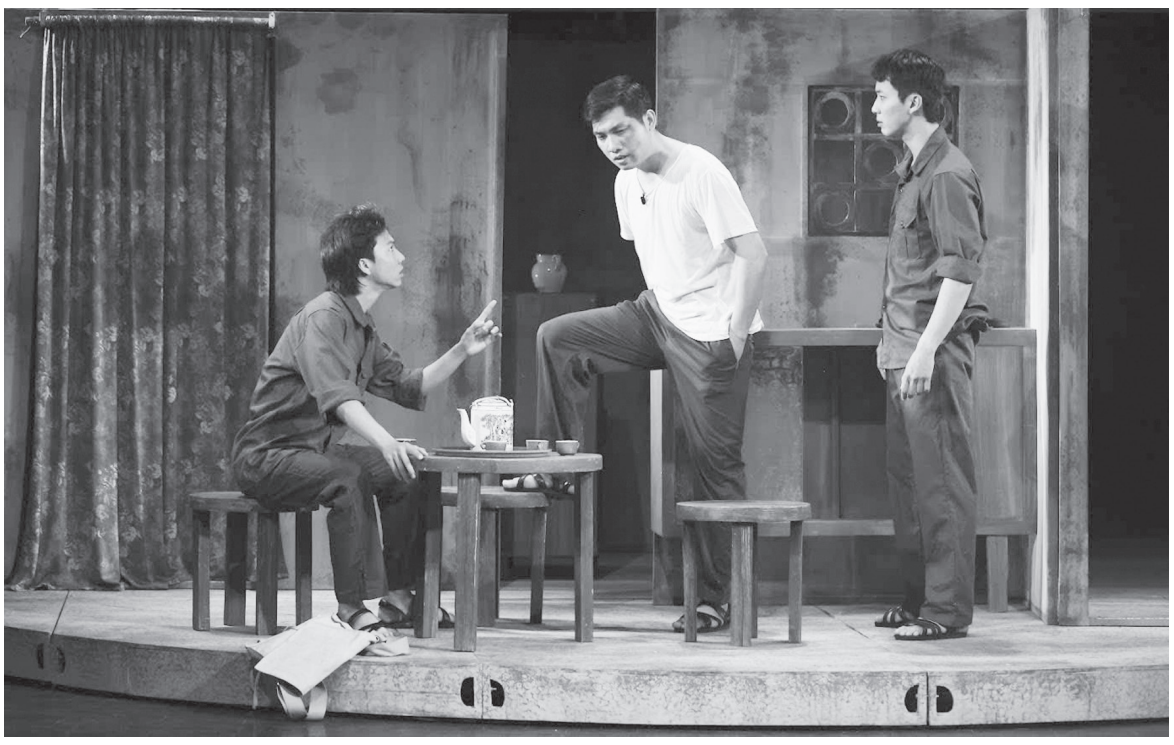
Trước áp lực đổi mới và cạnh tranh của cơ chế thị trường, sân khấu Việt Nam đang chứng kiến sự chuyển động đồng thời của các đơn vị nghệ thuật công lập và xã hội hóa. Nhiều Nhà hát đã rời bỏ lối mòn quen thuộc, đổi mới tư duy sáng tạo, cách tiếp cận khán giả và phương thức hoạt động. Không còn dừng ở mục tiêu lấp đầy suất diễn hay chạy theo giải thưởng, các vở diễn đã chủ động quay về với những vấn đề cốt lõi của con người và đời sống đương đại. Qua đó, cho thấy nỗ lực của các đơn vị, nhà hát trong việc tìm lại chiều sâu và vai trò xã hội của sân khấu.

Thu hẹp khoảng cách

Thời gian qua đã chứng kiến sự thu hẹp rõ rệt về cả số lượng lẫn chất lượng giữa các đơn vị nghệ thuật công lập và xã hội hóa. Bên cạnh việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị, các nhà hát còn tích cực nâng cao tần suất biểu diễn, mở rộng đối tượng khán giả, thể hiện nỗ lực tự thân nhằm giữ cho sân khấu không bị lép vế trong dòng chảy của cơ chế thị trường. Những vở diễn đặt hàng từ Nhà nước cũng được làm mới theo hướng chú trọng hơn đến cảm xúc và trải nghiệm thưởng thức của người xem. Từ đó, hình thành những tác phẩm vừa giàu giá trị tư tưởng, vừa giữ được bản sắc truyền thống, đồng thời mang hơi thở hiện đại.

Tiêu biểu như Nhà hát Múa rối Việt Nam, trong năm 2025 đã thực hiện hơn 2.000 buổi biểu diễn, đạt doanh thu khoảng 13 tỉ đồng. Trong đó có 100 buổi phục vụ nhiệm vụ chính trị, vùng sâu, vùng xa và các ngày lễ lớn; 650 buổi phục vụ công tác đối ngoại; 1.295 buổi biểu diễn tại Hà Nội và các địa phương trong nước. Phó Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (Bộ VHTTDL) Lương Đức Thắng nhận định, Nhà hát là một trong những điểm sáng của lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, bởi con số 2.000 buổi diễn trong năm 2025 là rất ấn tượng trong bối cảnh chung còn nhiều khó khăn. Việc mở rộng địa bàn ra nhiều tỉnh, thành, trong đó có khu vực miền Trung và miền Nam, cho thấy nỗ lực không ngừng của Nhà hát trong việc đưa nghệ thuật múa rối đến gần hơn với công chúng.

Bên cạnh đó, các đơn vị nghệ thuật xã hội hóa cũng thể hiện sự nhanh nhạy trong việc phân tích thị hiếu khán giả và nhu cầu thị trường. Thay vì chạy theo giải trí đơn thuần, nhiều đơn vị đã tìm được điểm cân bằng giữa nhu cầu nhận thức và nhu cầu thưởng thức, tạo ra những sản phẩm vừa có giá trị tư tưởng, vừa bảo đảm hiệu quả kinh tế. Đáng chú ý, không ít đơn vị mạnh dạn dàn dựng các tác phẩm chính luận, kịch đề tài xã hội, cho thấy sự chuyển dịch rõ nét trong tư duy sáng tạo. Sự phát triển mạnh mẽ và toàn diện của các đơn vị xã hội hóa đã góp phần xóa nhòa những định kiến về "chất lượng thấp" hay "chạy theo thị trường". Thực tế cho thấy, nhiều vở diễn của khu vực ngoài công lập tạo được dấu ấn rõ nét tại các liên hoan nghệ thuật. Điển hình như vở *Cuộc đoàn tụ cảm xúc* (Sân khấu Trương Hùng Minh) giành HCV tại Liên hoan sân khấu chuyên nghiệp toàn quốc về "Hình tượng người chiến sĩ Công an nhân dân" lần thứ V năm 2025; vở *Nguyệt hạ* (Sân khấu kịch Hồng Vân) đoạt HCV tại Liên hoan quốc tế Sân khấu thử nghiệm lần thứ VI năm 2025…

Sân khấu Việt đang có sự chuyển mình rõ rệt

Ảnh: Vở diễn "Quân khu Nam Đồng"

Theo Phó Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, nhà viết kịch, TS Nguyễn Đăng Chương, sự chuyển mình của các đơn vị xã hội hóa đã góp phần tạo ra những sản phẩm bảo đảm chất lượng về tư tưởng, nội dung và nghệ thuật, đồng thời mang lại hiệu quả kinh tế, qua đó hình thành nguồn lực cho tái đầu tư sáng tạo. Đây là quy luật tất yếu trong quá trình phát triển của nghệ thuật sân khấu trong điều kiện vận hành của cơ chế thị trường.

Nghệ thuật tìm lại vai trò xã hội của mình

Không chỉ ở nhịp độ hoạt động, sân khấu Việt Nam thời gian qua còn ghi nhận xu hướng gia tăng chiều sâu tư tưởng và ý thức rõ nét hơn về vai trò xã hội của nghệ thuật. Những chuyển biến này là kết quả của quá trình tích lũy, thử nghiệm và tự điều chỉnh trước tác động ngày càng rõ rệt của cơ chế thị trường cũng như nhu cầu thưởng thức nghệ thuật đương đại.

Năm 2025 có thể xem là một lát cắt tiêu biểu. Chỉ riêng trong năm này đã diễn ra bốn kỳ liên hoan sân khấu chuyên nghiệp quy mô quốc gia và quốc tế, gồm: Liên hoan quốc tế Sân khấu thử nghiệm lần thứ VI; Liên hoan nghệ thuật sân khấu chuyên nghiệp toàn quốc về "Hình tượng người chiến sĩ Công an nhân dân" lần thứ V; Liên hoan Chèo toàn quốc và Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc. Với 87 vở diễn đến từ 61 đơn vị nghệ thuật trong nước và 8 đơn vị quốc tế, các kỳ liên hoan đã phản ánh quy mô tham gia rộng khắp và cho thấy sự hiện diện ngày càng rõ nét của sân khấu Việt Nam trong dòng chảy giao lưu, đối thoại nghề nghiệp. Hệ thống giải thưởng đa dạng, trải đều từ vở diễn, diễn viên đến các thành phần sáng tạo; phản ánh tinh thần lao động nghệ thuật nghiêm túc và nỗ lực nghề nghiệp của đội ngũ nghệ sĩ cùng các đơn vị biểu diễn.

Theo TS Nguyễn Đăng Chương, những kết quả đạt được cho thấy tinh thần trách nhiệm và khát vọng cống hiến của giới nghệ sĩ vẫn đang được duy trì trong bối cảnh còn nhiều khó khăn. Trước yêu cầu sáp nhập, tinh gọn bộ máy và áp lực từ thị trường, sân khấu buộc phải tự làm mới mình để tồn tại và phát triển. Đáng chú ý, sự thay đổi không chỉ thể hiện ở cách tổ chức hoạt động mà còn bộc lộ rõ trong tư duy lãnh đạo của các đơn vị nghệ thuật và hội đồng nghệ thuật. Thay vì nghiêng về những lựa chọn dễ dãi nhằm chiều theo thị hiếu ngắn hạn, nhiều đơn vị đã chủ động quay trở lại với các dòng kịch chính luận, tâm lý - xã hội, kịch luận đề, kịch thử nghiệm cũng như các đề tài lịch sử, danh nhân, văn hóa dân gian và những vấn đề đương thời.

Từ sự dịch chuyển trong tư duy ấy, một số tác phẩm có chiều sâu tư tưởng và giá trị nghệ thuật đã ra đời. Có thể kể đến vở *Ngược chiều bình an* (Nhà hát Kịch Việt Nam) với cách tiếp cận đời thường về sự hy sinh thầm lặng của người lính cứu hỏa; *Vùng trời bình yên* (Nhà hát Chèo Quân đội) khắc họa hình tượng chiến sĩ Công an nhân dân nơi biên giới, vùng sâu, vùng xa; *Trái tim người dẫn đường* (Nhà hát Tuổi Trẻ) mang đến góc nhìn giàu cảm xúc về Chủ tịch Hồ Chí Minh; *Đồng chí* (Hội Sân khấu TP.HCM) kể lại câu chuyện của những người lính Bộ đội Cụ Hồ…

Dẫu vậy, cần nhìn nhận một cách thẳng thắn số lượng tác phẩm thực sự tạo được sự rung động sâu sắc nơi người xem vẫn chưa nhiều so với tổng số vở diễn được dàn dựng. Điều này cho thấy những tín hiệu tích cực mới chỉ là bước khởi đầu, đồng thời cũng đặt ra yêu cầu tiếp tục đổi mới một cách bền bỉ, có chiều sâu hơn trong thời gian tới. ■

Phim huyền sử *Hộ linh tráng sĩ* dự kiến ra rạp dịp 2.9

Cuối tuần qua, bộ phim điện ảnh *Hộ linh tráng sĩ - Bí ẩn mộ vua Đinh* chính thức đóng máy sau hành trình quay kéo dài 83 ngày đêm tại Ninh Bình. Đây được xem là chặng đường làm phim khắc nghiệt nhưng cũng đầy cảm xúc đối với ê kíp sáng tạo. Ngày quay cuối cùng là cảnh tái hiện yến tiệc hoàng cung đêm Trung thu năm 979, thực hiện tại chùa Bái Đính.

Hộ linh tráng sĩ - Bí ẩn mộ vua Đinh là dự án khởi nguồn từ lễ ký kết hợp tác phát triển điện ảnh giữa Hiệp hội Xúc tiến và Phát triển điện ảnh Việt Nam và tỉnh Ninh Bình vào tháng 10.2024. Đạo diễn Nguyễn Phan Quang Bình đã chia sẻ lời cảm ơn ê kíp trên trang cá nhân: "83 ngày không chỉ là một con số. Đó là 83 ngày chúng ta cùng nhau "nếm mật nằm gai", là những đêm trắng quay xuyên sáng, là những bữa cơm hộp ăn vội giữa phim trường đầy bụi bặm, và là những giọt mồ hôi - thậm chí cả máu - đã đổ xuống để từng khung hình được sống dậy".

Bộ phim mở đầu bằng trận chiến dẹp loạn 12 sứ quân oanh liệt của Đinh Tiên Hoàng, đồng thời theo chân hành trình của bảy hộ linh tráng sĩ trong nhiệm vụ cuối cùng mà Tiên Đế giao phó. Họ phải chạy đua với thời gian, đối đầu các thế lực thù địch để đưa 99 quan tài của nhà vua đi theo bảy hướng khác nhau, qua đó đánh lạc hướng kẻ thù đang âm mưu phá hoại lăng mộ - nơi được tin là cội nguồn vượng khí của dân tộc.

Theo kế hoạch, *Hộ linh tráng sĩ - Bí ẩn mộ vua Đinh* dự kiến sẽ chính thức ra rạp vào dịp Quốc khánh 2.9 năm nay.

H.HẠNH

GAMESHOW DÀNH CHO THIẾU NHI:

Từ thời "hoàng kim" đến "khoảng lặng" trên sóng truyền hình

● **ĐÌNH TOÁN**

Từng là "mảnh đất ươm mầm" cho tài năng và mơ ước tuổi thơ, các gameshow dành cho thiếu nhi một thời giữ vị trí quan trọng trên sóng truyền hình. Tuy nhiên, trước áp lực rating, thay đổi thị hiếu và sự cạnh tranh của các nền tảng số, những sân chơi này đang dần vắng bóng, để lại khoảng trống không nhỏ trong đời sống giải trí - giáo dục của trẻ em hôm nay.

Gameshow dành cho trẻ em đang dần vắng bóng trên sóng truyền hình Ảnh: "Biệt tài tí hon"

Dần lép vế

Gần đây, khán giả dễ dàng nhận ra sự thưa vắng rõ rệt của các gameshow dành riêng cho thiếu nhi trên màn ảnh nhỏ. Từng có thời "hoàng kim" thì hiện nay, gameshow dành cho trẻ em gần như bị đẩy ra ngoài lề trong bức tranh chung của truyền hình giải trí.

Nhiều chương trình từng tạo được dấu ấn mạnh mẽ cả về nội dung lẫn hiệu ứng xã hội như: Đồ Rê Mí, Giọng hát Việt nhí, Vietnam idol kids, Biệt tài tí hon… - nơi phát hiện và nuôi dưỡng tài năng cho nhiều gương mặt nhí nổi bật, đồng thời trở thành điểm hẹn quen thuộc của các gia đình vào mỗi cuối tuần - đến nay đã dần biến mất khỏi khung giờ vàng. Một số gameshow sau vài mùa phát sóng đã phải dừng lại, không được tái sản xuất hoặc chỉ tồn tại trong thời gian ngắn rồi lặng lẽ rút lui. Hiện các khung giờ trước đây từng ưu tiên cho thiếu nhi đã được thay thế bằng các chương trình thực tế dành cho người lớn, phim truyện dài tập hoặc gameshow giải trí thiên về yếu tố cạnh tranh.

Một trong những nguyên nhân dễ nhận thấy là áp lực về tỷ suất người xem (rating). Thực tế, gameshow thiếu nhi khó có thể cạnh tranh về mặt quảng cáo so với các chương trình dành cho người lớn, thiên về yếu tố giải trí với nhiều "pha" kịch tính. Điều này khiến nhà sản xuất và đài truyền hình trở nên dè dặt trong đầu tư, nhất là khi chi phí sản xuất gameshow thiếu nhi cũng không hề thấp, từ bối cảnh, đạo cụ đến đội ngũ chuyên môn am hiểu tâm lý trẻ.

Ngoài ra, việc khai thác yếu tố tìm kiếm tài năng nhỏ tuổi cũng vấp phải không ít ý kiến trái chiều. Sau giai đoạn bùng nổ, nhiều người bày tỏ lo ngại về áp lực tâm lý, lịch trình tập luyện dày đặc hay sự nổi tiếng quá sớm đối với các thí sinh. Những tranh cãi này phần nào khiến đơn vị sản xuất thận trọng hơn, dẫn đến việc hạn chế hoặc tạm ngừng triển khai gameshow tìm kiếm tài năng nhí.

Bên cạnh đó, sự thay đổi trong thói quen tiếp cận nội dung của trẻ em cũng là yếu tố quan trọng. Ngày nay, hầu hết trẻ em chuyển sang xem nội dung trên các nền tảng số như YouTube, TikTok... với thời lượng ngắn, hình thức sinh động và dễ tiếp cận. Điều này khiến truyền hình truyền thống gặp khó khăn trong việc giữ chân khán giả nhỏ tuổi, đặc biệt khi chưa thực sự có nhiều chương trình được thiết kế phù hợp với các xu hướng mới.

Không chỉ là góc độ giải trí

Việc gameshow dành cho thiếu nhi dần vắng bóng không chỉ là câu chuyện của thị trường truyền hình, mà còn đặt ra vấn đề về khoảng trống trong lĩnh vực giải trí - giáo dục cho trẻ em. Khi các sân chơi lành mạnh trên truyền hình ngày càng ít, trẻ em cũng ít có cơ hội tiếp cận những chương trình được kiểm soát nội dung chặt chẽ, mang tính định hướng và nuôi dưỡng năng khiếu một cách bài bản. Việc nhìn nhận lại vai trò của gameshow thiếu nhi, cũng như tìm kiếm những mô hình mới phù hợp với bối cảnh hiện nay là điều cần thiết nếu truyền hình không muốn đánh mất hoàn toàn thế hệ khán giả măng non.

Nhiều gameshow trước đây được xây dựng chủ yếu bằng lăng kính của người trưởng thành, dẫn đến việc nội dung mang tính "người lớn hóa", thiếu sự gần gũi với tâm lý và thế giới quan của trẻ. Do đó, các nhà sản xuất cần nghiên cứu kỹ đặc điểm tâm sinh lý của từng nhóm tuổi để xây dựng trò chơi, câu hỏi và thử thách phù hợp, làm sao để vừa thúc đẩy sự phấn đấu của các em, vừa tạo cảm giác vui vẻ, an toàn.

Chương trình "Đồ Rê Mí" 2014

Thay vì quá tập trung vào yếu tố thắng - thua, các gameshow nên nhấn mạnh trải nghiệm, sự khám phá và niềm vui học hỏi. Những kỹ năng quan trọng như làm việc nhóm, tư duy phản biện, quản lý cảm xúc hay hiểu biết về văn hóa dân tộc… hoàn toàn có thể được đưa vào chương trình một cách tự nhiên. Khi việc học tập gắn liền với niềm vui, trẻ sẽ tiếp nhận kiến thức và rèn luyện kỹ năng một cách chủ động, hứng thú hơn.

Trong các chương trình, việc tạo dựng môi trường giải trí an toàn, lành mạnh cho trẻ em cũng là yếu tố then chốt; cần đặt tiêu chí bảo vệ trẻ em lên hàng đầu, từ cách xây dựng luật chơi, lời thoại đến hình ảnh và âm thanh... Sự trong sáng, tích cực và phù hợp với độ tuổi phải trở thành nguyên tắc xuyên suốt, giúp phụ huynh yên tâm khi cho con theo dõi và tham gia.

Đặc biệt, việc phát triển gameshow giải trí cho trẻ cần gắn với chiến lược đào tạo và ươm mầm tài năng. Các chương trình có thể trở thành nơi phát hiện khả năng về ca hát, diễn xuất, tư duy sáng tạo hay kỹ năng giao tiếp của trẻ, nhưng cần tránh khai thác quá mức hoặc tạo áp lực thành tích. Khi được tổ chức một cách bài bản, nhân văn và định hướng đúng đắn, gameshow giải trí không chỉ mang lại tiếng cười mà còn góp phần nuôi dưỡng sự tự tin và niềm vui tuổi thơ cho các em.

Trong bối cảnh trẻ em ngày càng dành nhiều thời gian cho Internet và các thiết bị thông minh, gameshow không nên chỉ giới hạn trên truyền hình truyền thống. Việc phát triển song song phiên bản truyền hình và phiên bản số sẽ giúp chương trình tiếp cận đúng đối tượng khán giả. Bên cạnh đó, các nội dung hậu trường, mini game tương tác hay clip ngắn cũng có thể góp phần duy trì sự quan tâm của trẻ giữa các tập phát sóng. ■

Điện ảnh Việt đầu tháng 3: "Tài" - Dấu ấn mới với chất liệu đời sống và chiều sâu cảm xúc

Ngày 4.2 vừa qua, ê kíp sản xuất phim điện ảnh Tài chính thức ra mắt teaser đầu tiên, mang đến những lát cắt ban đầu về câu chuyện sẽ được kể trên màn ảnh rộng vào đầu tháng 3. Dù chỉ có thời lượng ngắn, teaser được xây dựng với nhịp điệu rõ ràng, giàu kịch tính, tập trung khắc họa số phận nhân vật trung tâm Tài và chuỗi biến cố liên tiếp đẩy anh vào vòng xoáy nguy hiểm liên quan đến tiền bạc, gia đình và những lựa chọn mang tính bước ngoặt của cuộc đời.

Đáng chú ý, teaser lần này cũng hé lộ vai diễn của ca sĩ Mỹ Tâm, tạo nên điểm nhấn đặc biệt ngay từ những giây cuối. Giọng nói quen thuộc của cô vang lên như một lời nhắc nhở về con đường Tài đang bước đi, kèm theo hình ảnh một người phụ nữ bí ẩn trong chiếc ô tô màu đỏ. Ngay sau đó, poster chính thức được công bố, xác nhận nhân vật nữ then chốt này do Mỹ Tâm đảm nhận. Xuất hiện điềm tĩnh sau lớp kính xe, đeo kính râm, gương mặt gần như tách biệt với thế giới bên ngoài, nhân vật của Mỹ Tâm mang đến cảm giác sâu lắng. Sự đối lập giữa ánh nhìn đầy suy tư của Tài và vẻ trầm tĩnh của cô gợi mở về một cuộc gặp gỡ định mệnh, hứa hẹn tạo nên bước ngoặt cảm xúc quan trọng cho mạch truyện.

Với chất liệu đời sống miền Tây Nam Bộ, những xung đột gia đình nhiều tầng lớp và sự góp mặt của Mai Tài Phến cùng Mỹ Tâm trong những vai trò then chốt, Tài gợi lên một hành trình vừa căng thẳng, vừa giàu chiều sâu tâm lý, nơi con người phải đối diện với lựa chọn, mất mát và khát vọng đổi thay.

Ban đầu, *Tài* dự kiến ra rạp vào dịp 8.3. Ê kíp từng cân nhắc điều chỉnh lịch chiếu và có thời điểm xuất hiện tin đồn phim sẽ tham gia đường đua điện ảnh Tết Nguyên đán. Tuy nhiên, sau cùng, nhà sản xuất quyết định giữ đúng kế hoạch ban đầu, ấn định ngày công chiếu chính thức vào 6.3, mở màn cho một câu chuyện điện ảnh được kỳ vọng sẽ để lại nhiều dư âm với khán giả.

B.T

TỪ LÀNG NGHỀ, BIỂN ĐẢO ĐẾN SIÊU ĐÔ THỊ:

Văn chương TP.HCM trong cấu trúc văn hóa đa vùng

● **HỒNG HẠNH**

Sau dấu mốc hợp nhất mang tính lịch sử, TP.HCM vừa mở rộng về địa giới hành chính vừa hội tụ những mạch nguồn văn hóa vùng miền đa dạng, giàu chiều sâu. Trong dòng chảy ấy, văn chương TP đang đứng trước cơ hội định vị lại bản sắc, trở thành nơi kết tinh hơi thở biển đảo, làng nghề, đô thị và đời sống đương đại. Sự chuyển động của Hội Nhà văn TP.HCM hôm nay, vì thế, không chỉ là câu chuyện nghề nghiệp, mà còn phản ánh khát vọng kiến tạo một không gian văn hóa - xã hội giàu bản sắc, nơi mỗi người cầm bút góp phần kể lại diện mạo mới của một "siêu đô thị" đang hình thành.

Hội tụ những mạch nguồn văn hóa

Phát biểu tại Hội nghị tổng kết năm 2025 diễn ra vừa qua, nhà văn Trịnh Bích Ngân, Chủ tịch Hội Nhà văn TP.HCM đã phác họa một bức tranh giàu chiều sâu về tầm vóc mới của văn học TP trong bối cảnh mở rộng không gian đô thị. Theo bà, việc sáp nhập các đơn vị hành chính là cuộc hội tụ của những di sản văn hóa đặc sắc, tạo nên nền tảng xã hội - văn hóa phong phú cho sáng tạo văn chương. TP.HCM hôm nay đang sở hữu những mạch nguồn đa dạng: Từ sự đĩnh đạc, sắc nét và tinh tế của vùng văn hóa làng nghề Bình Dương; nét trầm lắng, sâu sắc, giàu sức lan tỏa của không gian biển và tâm linh Bà Rịa - Vũng Tàu; đến năng lực kết nối nhạy bén, giàu sáng tạo mang tầm vóc quốc tế của đô thị TP.HCM cốt lõi. Sự giao thoa ấy hình thành một hệ sinh thái sáng tạo đa diện, mở ra kho chất liệu dồi dào cho các nhà văn trong hành trình phản ánh và kiến tạo đời sống.

Có thể thấy, sự hợp nhất này đang tạo nên một "siêu đô thị văn chương", nơi các dòng chảy văn học vùng ven và trung tâm không còn tách biệt mà cộng hưởng để hình thành sức mạnh nội sinh mới. Đây không đơn thuần là sự gia tăng về số lượng hội viên, mà là sự mở rộng về biên độ tư tưởng và trải nghiệm xã hội. Một nhà văn từ vùng biển Vũng Tàu nay có thể đưa hơi thở mặn mòi của đại dương vào nhịp sống công nghiệp sôi động của TP; ngược lại, tư duy hiện đại của đô thị lớn sẽ giúp những đề tài truyền thống được diễn đạt bằng ngôn ngữ mới mẻ, giàu tính đương đại hơn.

Hội Nhà văn TP.HCM tôn vinh những tác giả đóng góp tích cực cho đời sống văn học TP.HCM và cả nước

Đặc biệt, nhà văn Trịnh Bích Ngân nhấn mạnh, người cầm bút đang đứng trước "thời điểm vàng" khi hệ thống pháp lý dành cho văn học được kiện toàn mạnh mẽ. Nghị định 360 của Chính phủ "Quy định về khuyến khích phát triển văn học" chính thức có hiệu lực từ giữa tháng 2.2026, được xem là bệ phóng quan trọng. Lần đầu tiên, các hoạt động từ sáng tác, hỗ trợ kinh phí đến quảng bá văn học được cụ thể hóa bằng hành lang pháp lý rõ ràng, thuyết phục. Cùng với Nghị quyết 80 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam, văn học được xác lập là một lĩnh vực trọng yếu trong đời sống xã hội. Tuy nhiên, giới quan sát cũng cho rằng, chính sách chỉ đóng vai trò "giàn phóng", còn tác phẩm có thể bay xa đến đâu vẫn phụ thuộc vào nội lực và bản lĩnh cá nhân.

Thông điệp cốt lõi mà Chủ tịch Hội Nhà văn TP.HCM gửi gắm là yêu cầu mỗi người cầm bút phải "tự nâng mình lên". Bà cho rằng văn học là nguồn tư liệu gốc, là linh hồn của nhiều loại hình nghệ thuật khác, từ điện ảnh, sân khấu đến âm nhạc. Ngay cả trong kỷ nguyên số, những người sáng tạo nội dung trên các nền tảng như YouTube, TikTok cũng buộc phải tư duy như những người kể chuyện để tạo sức hút. Thực tế ấy cho thấy, khi các loại hình giải trí nghe nhìn ngày càng chiếm ưu thế, văn chương không thể đứng yên trong "tháp ngà". Nếu người viết không ý thức rõ vai trò nền tảng của mình và không đủ nội lực để dẫn dắt bằng những giá trị nhân văn sâu sắc, văn học sẽ dần đánh mất khả năng định hướng thẩm mỹ.

Bộ tiểu thuyết "Lục địa rồng" của tác giả Cao Việt Quỳnh (sinh năm 2008)

Thước đo của bản lĩnh và sự kế thừa

Nếu như bài phát biểu của nhà văn Trịnh Bích Ngân mở ra tầm nhìn chiến lược cho văn học TP trong không gian văn hóa mở rộng, thì những con số và kết quả giải thưởng do nhà thơ Lê Thiếu Nhơn - Trưởng ban Nhà văn Trẻ trình bày lại là minh chứng sinh động cho nỗ lực định vị thương hiệu của Hội Nhà văn TP.HCM. Nhìn lại kết quả giải thưởng năm 2025, nhà thơ Lê Thiếu Nhơn cho rằng, đây là thước đo đáng tin cậy nhất phản ánh sức sống của Hội trong một năm nhiều biến chuyển. Việc thu hút gần 70 tác phẩm dự thi đến từ nhiều vùng miền khác nhau cho thấy sự hội tụ và đồng lòng của đội ngũ người viết dưới "mái nhà chung", nơi các tiếng nói văn chương đa dạng cùng gặp gỡ và đối thoại.

Điểm sáng nổi bật nhất của mùa giải năm nay là sự lên ngôi của các cây bút trẻ, qua đó phá vỡ định kiến cho rằng văn chương đang thiếu vắng lực lượng kế thừa. Tác giả Cao Việt Quỳnh (sinh năm 2008) với bộ tiểu thuyết *Lục địa rồng* đã lập kỷ lục trở thành người trẻ tuổi nhất nhận giải thưởng của Hội. Đây là hiện tượng đáng chú ý, cho thấy một thế hệ người viết mới đang trưởng thành trong môi trường công nghệ số nhưng vẫn gắn bó mật thiết với các biểu tượng văn hóa dân gian như Lạc Long Quân, Thánh Gióng. Sự xuất hiện của Cao Việt Quỳnh hay Giai Du (với tác phẩm *Lân tinh*) không chỉ là tín hiệu tích cực về số lượng tác giả trẻ, mà còn phản ánh tư duy cấu trúc tác phẩm ngày càng chuyên nghiệp, đủ sức thuyết phục những hội đồng chuyên môn khắt khe.

Song song với sức trẻ, bức tranh văn học TP năm 2025 còn ghi dấu ấn rõ nét ở các mảng lý luận phê bình và văn học dịch - những lĩnh vực góp phần mở rộng nền tảng tri thức và đối thoại văn hóa. Cuốn *Văn học thiếu nhi Việt Nam đầu thế kỷ 21* của Văn Thành Lê đã mang đến cái nhìn khách quan, buộc giới cầm bút nghiêm túc nhìn lại trách nhiệm xã hội khi viết cho trẻ em. Hội Nhà văn TP.HCM cũng thể hiện rõ quan điểm xóa bỏ định kiến coi văn học thiếu nhi là "chiếu dưới". Thực tế cho thấy, văn học không thể thiếu một nền phê bình sòng phẳng và một đội ngũ dịch thuật tâm huyết. Việc vinh danh các dịch giả như Hương Châu hay Minh Khôi chính là cách Hội chủ động "mở cửa" tiếp nhận những kỹ thuật viết hiện đại từ thế giới, từ đó soi chiếu và nâng tầm cho văn chương trong nước.

Sự đa dạng còn thể hiện rõ ở mảng văn xuôi và thơ, nơi những đề tài lớn gắn với không gian văn hóa - xã hội như biển đảo, hậu chiến được tiếp cận bằng những góc nhìn mới mẻ. Các tác phẩm như tiểu thuyết *Trùng khơi nghe sóng* của Trương Anh Quốc hay tập thơ *Những ngọn gió biên cương* của Trần Mai Hường cho thấy đề tài truyền thống chưa bao giờ cũ, chỉ có cách tiếp cận và bút pháp là cần được làm mới. Việc các nhà văn sẵn sàng dấn thân vào những hải trình dài ngày hay những vùng biên viễn để tìm kiếm tư liệu chính là minh chứng sinh động cho tinh thần "tự nâng mình lên" mà Hội đang khuyến khích.

Từ những con số giải thưởng đến sự hiện diện ngày càng rõ nét của các thế hệ người viết, có thể thấy văn chương phương Nam đang từng bước hình thành một hệ sinh thái sáng tạo đa tầng, nơi bản lĩnh nghề nghiệp được thử thách song hành với trách nhiệm kế thừa. Trong dòng chảy ấy, giải thưởng vừa là sự ghi nhận nhất thời, vừa là lời nhắc về hành trình dài hơi của mỗi tác giả trong việc nuôi dưỡng chiều sâu tư tưởng và bản sắc văn hóa. Chính sự cộng hưởng giữa sức trẻ, kinh nghiệm và tinh thần dấn thân ấy đã tạo nên nền tảng bền vững cho diện mạo văn chương TP trong không gian văn hóa - xã hội ngày càng mở rộng. ■

Trong một "siêu đô thị" năng động nhưng đầy áp lực mưu sinh, việc giữ được ngọn lửa nghề và sự thuần khiết của trang viết là cuộc chiến thầm lặng đối với mỗi người cầm bút. Mở rộng quy mô đi đôi với nâng cao chất lượng chuyên môn vì thế trở thành chiến lược sống còn. Con đường phía trước của mỗi tác giả là một lối đi riêng nhiều nhọc nhằn; giải thưởng hay những lời khen ngợi chỉ mang tính khích lệ nhất thời, còn giá trị bền vững vẫn nằm ở sức sống lâu dài của tác phẩm trong lòng độc giả. Khi mỗi cá nhân ý thức rõ việc "tự nâng mình lên", diện mạo văn chương của TP.HCM với đa vùng văn hóa sẽ thực sự khởi sắc, xứng đáng với kỳ vọng của công chúng và vị thế của một trung tâm văn hóa lớn trong thời đại mới.

GIA ĐÌNH KHƠ MÚ:

Chiếc nôi gìn giữ dân ca, dân vũ truyền thống

● **TRẦN HOÀNG**

Giữa vùng biên viễn phía Tây Thanh Hóa, đồng bào Khơ Mú đang gìn giữ bản sắc dân tộc bằng chính hơi ấm nếp nhà. Từ lời hát Tơm, điệu múa trong lao động, sản xuất đến những nhạc cụ mộc mạc bên bếp lửa, văn hóa được bà con bảo tồn và trao truyền như một gia sản vô giá qua nhiều thế hệ. Chính từ những mái nhà đơn sơ ấy, hồn cốt Khơ Mú được nuôi dưỡng bền bỉ, lan tỏa và đứng vững trước những đổi thay của đời sống hiện đại.

Văn hóa Khơ Mú là tài sản chung của cộng đồng và cũng là nền tảng tinh thần trong mỗi gia đình

Ảnh: Tiết mục múa dân gian của đồng bào

Lời ca nuôi dưỡng ký ức gia đình

Người Khơ Mú hiện sinh sống tập trung tại khu phố Đoàn Kết (xã Mường Lát) và bản Lách (xã Mường Chanh). Trước đây, đồng bào từng trải qua thời gian dài du canh, du cư, đốt nương làm rẫy, chọc lỗ tra hạt để sinh tồn giữa đại ngàn. Năm 1994, với sự quan tâm sâu sát của Đảng, Nhà nước, bà con được bố trí định cư ổn định, từng bước xây dựng cuộc sống mới nơi vùng biên giới.

Sự đổi thay về nơi ở và phương thức sản xuất không làm phai nhạt bản sắc văn hóa. Trái lại, trong mỗi nếp nhà Khơ Mú, dân ca và dân vũ vẫn là một phần của sinh hoạt thường ngày. Hát Tơm, làn điệu dân ca tiêu biểu luôn vang lên trong những buổi nghỉ tay sau giờ lên nương, khi cả gia đình quây quần bên bếp lửa, trong lễ mừng cơm mới, lễ dựng nhà hay những dịp sum họp dòng họ.

Giai điệu hát Tơm trữ tình mà khỏe khoắn, giàu hình ảnh và nhịp điệu, phản ánh tâm hồn phóng khoáng, hồn nhiên của con người gắn bó với rừng núi, sông suối. Đó có thể là lời giao duyên của trai gái, là khúc hát tra hạt, cầu mưa, cũng có khi là những câu hát kể lại chuyện xưa, ca ngợi công lao những người khai mở đất đai, lập bản dựng làng.

Điểm đặc biệt của hát Tơm là lối hát ứng tác. Người lớn tuổi hát trước, con cháu lắng nghe rồi học theo, dần biết đặt lời mới phù hợp với hoàn cảnh. Việc truyền dạy không theo giáo án hay khuôn mẫu mà diễn ra tự nhiên trong sinh hoạt gia đình: Cha dạy con, bà dạy cháu, anh chị hướng dẫn em nhỏ... Chính cách "truyền miệng" ấy khiến dân ca không bị đóng khung mà luôn sống động cùng nhịp sống cộng đồng.

Cùng với hát Tơm, đồng bào còn có hát Cưn Trơ (gần giống đồng dao của người Kinh) thường vang lên khi lên nương, làm rẫy. Những câu hát ngắn gọn, mộc mạc giúp xua tan mệt nhọc và tạo không khí vui tươi trong lao động. Âm nhạc của người Khơ Mú gắn liền với những nhạc cụ làm từ tre, nứa như sáo Pí Tơm, kèn môi, sáo mũi, bộ gõ tre. Nhiều gia đình vẫn giữ thói quen tự tay làm nhạc cụ cho con cháu, coi đó như cách dạy trẻ em biết trân trọng thiên nhiên và những giá trị xưa cũ của cha ông.

Buổi tối không chỉ là thời gian nghỉ ngơi của người Khơ Mú mà còn là lúc người già kể chuyện xưa, dạy con cháu hát Tơm, gõ từng nhịp phách, từng câu ngân dài theo tiếng sáo. Văn hóa vì thế không tồn tại ở đâu xa mà được nuôi dưỡng ngay trong bếp lửa, trong sinh hoạt thường nhật của mỗi gia đình.

Vũ điệu lao động và nỗ lực "đánh thức" di sản

Ngoài dân ca, dân vũ cũng là một phần không thể thiếu trong đời sống tinh thần của đồng bào. Các điệu múa như múa cầu mưa, múa sạp, múa chọc lỗ tra hạt, múa cá lượn, múa dựng nhà… đều bắt nguồn từ chính lao động sản xuất và sinh hoạt cộng đồng. Trong các dịp lễ, Tết hay mừng nhà mới, cả bản cùng tham gia múa. Người già hướng dẫn từng động tác, thanh niên thiếu nữ biểu diễn, trẻ em đứng vòng ngoài tập theo. Qua đó, con trẻ hiểu được công việc của cha mẹ trên nương rẫy, hiểu ý nghĩa của hạt lúa, giọt nước mưa và giá trị của sự đoàn kết.

Điệu múa chọc lỗ tra hạt mô phỏng quá trình gieo trồng: Nam chọc lỗ, nữ tra hạt, đội hình di chuyển nhịp nhàng theo vòng tròn. Múa đuổi chim có tiết tấu nhanh, mạnh, thể hiện ước mong bảo vệ mùa màng. Đặc biệt, điệu múa "Dựng nhà" mang ý nghĩa sâu sắc, bởi đó là niềm hạnh phúc khi có một mái ấm mới và cũng là niềm vui chung của cả bản làng. Với người Khơ Mú, múa còn mang ý nghĩa tâm linh, gửi gắm ước vọng về mùa màng tốt tươi, gia đình yên ấm, bản làng đoàn kết. Chính vì vậy, dân vũ vừa là sinh hoạt văn nghệ, vừa là "ngôn ngữ" kết nối con người với thiên nhiên và các bậc tiền nhân.

Tuy nhiên, trước tác động của đời sống hiện đại, nhiều bài bản cổ, đạo cụ truyền thống đang có nguy cơ mai một hoặc bị giản lược khi đưa lên sân khấu. Hầu hết thanh niên đi làm ăn xa nên ít có điều kiện tiếp cận đầy đủ với vốn văn hóa truyền thống của dân tộc mình.

Nhằm gìn giữ và trao truyền di sản cho thế hệ trẻ, năm 2026, địa phương sẽ tổ chức khai mạc lớp tập huấn "Phục dựng, sưu tầm và phát triển múa dân tộc Khơ Mú", với mục tiêu then chốt là "đánh thức" và hệ thống hóa lại kho tàng nghệ thuật múa dân gian đang có nguy cơ bị lãng quên. Trao đổi về công tác bảo tồn văn hóa Khơ Mú, đại diện Sở VHTTDL Thanh Hóa cho biết: Dân ca, dân vũ của người Khơ Mú là di sản văn hóa phi vật thể có giá trị đặc sắc. Việc tổ chức các lớp tập huấn, truyền dạy ngay tại cộng đồng không chỉ góp phần lưu giữ những điệu múa cổ mà còn khơi dậy niềm tự hào văn hóa trong mỗi gia đình, để di sản tiếp tục được trao truyền cho thế hệ trẻ.

"Văn hóa Khơ Mú là tài sản chung của cộng đồng và cũng là nền tảng tinh thần trong mỗi gia đình. Ngành Văn hóa đang phối hợp với địa phương tổ chức truyền dạy dân ca, dân vũ ngay tại bản, khuyến khích nghệ nhân lớn tuổi hướng dẫn con cháu, để việc bảo tồn không tách rời đời sống gia đình và sinh hoạt cộng đồng", theo đại diện Sở VHTTDL Thanh Hóa.

Việc đưa dân ca, dân vũ Khơ Mú tham gia các hoạt động giao lưu, lễ hội vừa nhằm quảng bá vừa giúp người dân thêm hiểu, thêm yêu, thêm tự hào về truyền thống của mình, từ đó hình thành ý thức giữ gìn văn hóa ngay trong từng nếp nhà. Đây không đơn thuần là một hoạt động mang tính hành chính mà là nỗ lực cụ thể hóa Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số" thuộc Chương trình Mục tiêu quốc gia, đồng thời góp phần thúc đẩy phong trào văn hóa, văn nghệ quần chúng tại Mường Lát phát triển bền vững. ■

Trao 400 phần quà Tết, Tây Ninh tăng cường chăm lo an sinh xã hội

Vừa qua, tại phường Khánh Hậu, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Tây Ninh Nguyễn Thanh Hải và Phó Chủ tịch UBND tỉnh Phạm Tấn Hòa, cùng đoàn công tác của tỉnh, đã đến thăm và trao 400 phần quà Tết Bính Ngọ 2026, với tổng kinh phí hơn 400 triệu đồng, cho các hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn ba phường Long An, Tân An và Khánh Hậu.

Những phần quà mang theo sự sẻ chia, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của lãnh đạo tỉnh đối với công tác an sinh xã hội, kịp thời chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, nhất là các đối tượng yếu thế, qua đó tiếp thêm động lực để các gia đình vươn lên, ổn định cuộc sống.

Dịp này, Tập đoàn Vingroup đã hỗ trợ 1 tỉ đồng, đồng hành cùng tỉnh Tây Ninh trong công tác chăm lo cho các gia đình chính sách, hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn, góp phần lan tỏa tinh thần nhân ái và trách nhiệm xã hội trong cộng đồng.

T.MY

Chung tay xóa nhà tạm, mang mái ấm đến người nghèo Tân Hưng

Hiệp hội Phòng cháy, Chữa cháy và Cứu nạn, Cứu hộ Việt Nam (VFRA) phối hợp với Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH (Công an tỉnh Đồng Nai) cùng Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xã Tân Hưng vừa tổ chức Lễ bàn giao, khánh thành hai căn nhà tình nghĩa cho gia đình ông Lê Quang Hùng (Tổ 5, ấp 2) và gia đình bà Nguyễn Thị Nghị (Tổ 2, ấp Lòng Hồ) - những hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn trên địa bàn xã Tân Hưng, tỉnh Đồng Nai.

Phát biểu tại buổi lễ, đại diện Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH đánh giá cao ý nghĩa nhân văn của chương trình, khẳng định tinh thần trách nhiệm, sự gắn bó của lực lượng PCCC và CNCH trong công tác chăm lo đời sống nhân dân, không chỉ trên mặt trận chuyên môn mà còn trong các hoạt động xã hội, cộng đồng. Chương trình là minh chứng cho sự phối hợp hiệu quả giữa Hiệp hội, lực lượng PCCC và CNCH với chính quyền địa phương trong nỗ lực chăm lo an sinh xã hội, góp phần lan tỏa những giá trị nhân văn bền vững tại cơ sở.

B.KIÊN

TIN THỂ THAO

Phong Phú Hà Nam lên ngôi vô địch sớm tại Giải nữ U19

Chiến thắng trước Thái Nguyên T&T giúp Phong Phú Hà Nam sớm giành chức vô địch Giải U19 nữ Quốc gia - cup Acecook 2026 trước một vòng đấu. Chỉ cần 1 điểm là chắc chắn có danh hiệu vô địch, nhưng Phong Phú Hà Nam vẫn tung vào sân đội hình giàu sức tấn công trong trận đấu gặp Thái Nguyên T&T ở lượt đấu thứ 9. Kết quả thắng 2-1 trong trận đấu này đã giúp cho Phong Phú Hà Nam lên ngôi vô địch.

Ở trận đấu sau đó, TP.HCM dễ dàng đánh bại Than KSVN với tỉ số 3-0, qua đó tiếp tục củng cố vị trí nhì bảng, cũng chắc chắn danh hiệu Á quân tại giải trước khi lượt đấu cuối cùng diễn ra vào ngày 7.2 trên SVĐ Hà Nam.

N.N

Đội tuyển Futsal hướng tới giải Đông Nam Á 2026

Kết thúc hành trình tại Vòng chung kết Futsal châu Á 2026, đội tuyển Futsal Việt Nam đã rời Indonesia để trở về nước.

Trở về Việt Nam, các cầu thủ sẽ tạm nghỉ để đón Tết bên gia đình. Trên cơ sở đánh giá toàn diện màn trình diễn tại VCK Futsal châu Á 2026, Ban huấn luyện sẽ tiến hành rà soát, rút kinh nghiệm về chuyên môn, đồng thời xây dựng kế hoạch nhân sự cho đợt tập trung sắp tới, hướng tới giải Futsal Đông Nam Á 2026 diễn ra tại Thái Lan vào tháng 4. Dự kiến, đội tuyển Futsal Việt Nam có thể sẽ có những điều chỉnh về lực lượng nhằm bảo đảm sự cân bằng và nâng cao chất lượng chuyên môn.

S.V

Đại hội TDTT tỉnh Điện Biên sẽ tổ chức 20 môn

Đại hội TDTT tỉnh Điện Biên dự kiến diễn ra từ ngày 7-11.5 với sự tham gia tranh tài của 56 đoàn đến từ các ngành, cơ quan, đơn vị, địa phương trong toàn tỉnh. Dự kiến sẽ có khoảng 1.500 HLV, VĐV... tham gia tranh tài tại Đại hội.

Đại hội sẽ tổ chức thi đấu 20 môn với 143 nội dung gồm: Bóng đá, Bóng bàn, Bóng chuyền, Bơi, Billiards & Snooker, Cờ vua, Cờ tướng, Cầu lông, Điền kinh, Quần vợt, Bắn nỏ, Đẩy gậy, Kéo co, Tù Lu, Tung còn, Bóng rổ, Karate, Taewondo, Xe đạp, Pickleball, Khiêu vũ thể thao, Vũ đạo giải trí. Các môn thi đấu trong chương trình Đại hội sẽ được tổ chức tại sân vận động, nhà thi đấu đa năng tỉnh và một số địa điểm khác trên địa bàn phường Điện Biên Phủ.

Lễ Khai mạc dự kiến tổ chức vào sáng ngày 7.5 với tổng số đại biểu và lực lượng được huy động trên 10.000 người; Lễ Bế mạc được tổ chức vào chiều ngày 11.5.

V.S

Bài học giá trị cho đội tuyển Futsal

● **VĨNH HY**

Đội tuyển Futsal Việt Nam vừa khép lại hành trình tại VCK Futsal châu Á 2026 ở tứ kết sau khi thất bại trước chủ nhà Indonesia, qua đó không thể có lần thứ hai trong lịch sử đi đến vòng bán kết. Hành trình tại sân chơi quan trọng nhất trong năm không trọn vẹn, nhưng đó sẽ là bài học giá trị cho các học trò của HLV Diego Giustozzi, đặc biệt là các cầu thủ trẻ lần đầu tiên thi đấu tại sân chơi châu lục.

Đội tuyển Futsal Việt Nam đang sở hữu lứa cầu thủ trẻ đầy triển vọng được kỳ vọng sẽ bùng nổ ở các giải đấu trong thời gian tới

Cải thiện khâu dứt điểm

Nhìn lại hai thất bại tại giải, có thể thấy đội tuyển Việt Nam không hề lép vế về thế trận trước các đối thủ mạnh trong khu vực. Ở trận thua Thái Lan 0-1 tại vòng bảng, đội tuyển Việt Nam đã chơi một trận đấu đầy nỗ lực. Các học trò của HLV Giustozzi tổ chức pressing tốt, kiểm soát không gian hiệu quả và tạo ra không ít cơ hội rõ rệt trước khung thành đối phương. Tuy nhiên, sự khác biệt lại nằm ở khoảnh khắc quyết định. Khi Thái Lan tận dụng thành công một cơ hội, thì chúng ta lại phung phí quá nhiều tình huống thuận lợi, để rồi phải chấp nhận thất bại với cách biệt tối thiểu.

Vấn đề ấy tiếp tục lặp lại một cách đáng tiếc hơn ở trận tứ kết gặp Indonesia. Những pha phối hợp trung lộ, các tình huống xâm nhập vòng cấm, hay những cú sút cận thành xuất hiện với mật độ dày hơn. Thống kê cho thấy số cơ hội ăn bàn mà Việt Nam tạo ra vượt trội, nhưng điều đó lại không phản ánh được trên bảng tỉ số.

Sự vô duyên của các chân sút Việt Nam trong những thời khắc quyết định đã khiến đội phải trả giá đắt. Những cú dứt điểm thiếu chính xác, lực sút không đủ khó, hoặc lựa chọn phương án xử lý chưa tối ưu khiến cơ hội trôi qua trong sự tiếc nuối của Đoàn Phát, Mạnh Dũng, Thịnh Phát hay Ngọc Ánh. Ngược lại, Indonesia lại biết cách chắt chiu cơ hội để giành lợi thế, qua đó khiến giấc mơ tiến sâu của Futsal Việt Nam tan vỡ ngay ở tứ kết.

Thực tế, bài toán dứt điểm không phải là vấn đề mới với đội tuyển Việt Nam. Trong nhiều giải đấu lớn trước đây, đội bóng cũng từng rơi vào tình trạng chơi không tệ, thậm chí áp đảo đối thủ, nhưng lại thiếu sự sắc bén ở khâu cuối cùng. Điều này cho thấy đây không chỉ là vấn đề phong độ nhất thời, mà là hạn chế mang tính hệ thống, đòi hỏi sự điều chỉnh dài hơi.

Với HLV Diego Giustozzi, người được kỳ vọng sẽ mang đến một diện mạo hiện đại và hiệu quả hơn cho Futsal Việt Nam, việc cải thiện khả năng dứt điểm của các học trò là nhiệm vụ không thể né tránh trong thời gian tới. Bên cạnh yếu tố chiến thuật, đội tuyển cần được đầu tư nhiều hơn vào việc rèn luyện tâm lý thi đấu, khả năng ra quyết định trong áp lực cao và sự tự tin trước khung thành đối phương. Nếu muốn vươn tầm và cạnh tranh sòng phẳng hơn ở đấu trường châu lục, Futsal Việt Nam không thể chỉ chơi hay, mà còn phải biết ghi bàn. Và đó chính là bài học lớn nhất mà thầy trò HLV Diego Giustozzi mang về sau giải đấu lần này.

Hướng đến tương lai

Tại VCK Futsal châu Á 2026, HLV Diego Giustozzi đã sử dụng các cầu thủ của 2 đội bóng mạnh nhất Việt Nam hiện là Thái Sơn Nam TP.HCM và Thái Sơn Bắc. Việc các cầu thủ đã ăn tập, nhiều năm chinh chiến qua các giải đấu trong thời gian qua là rất phù hợp để chiến lược gia người Argentina sắp xếp nhân sự, sử dụng chiến thuật và lối chơi cho từng tổ đấu. Trong số 14 cầu thủ của đội thì có đến một nửa thuộc "thế hệ 2K", đó là Gia Hưng, Công Viên (2002), Ngọc Ánh (2004), Đa Hải, Thanh Bảo, Công Đại (2005) và Quang Nguyên (2006). Trong danh sách của đội cũng có đến 8 cầu thủ lần đầu tiên được thi đấu ở sân chơi châu lục. Việc nhiều gương mặt trẻ lần đầu được trao cơ hội thi đấu ở một sân chơi có cường độ cao và áp lực lớn như VCK châu Á là hướng đi mang tính dài hơi của Futsal Việt Nam.

Giải đấu tại Jakarta (Indonesia) đã mang đến những va chạm và bài học bổ ích để các cầu thủ trưởng thành và hoàn thiện hơn. "Futsal Việt Nam có hiện tại và có tương lai. Nhưng vào thời điểm này, chúng ta cần đưa ra những quyết định rất quan trọng. Các cầu thủ cần thêm kinh nghiệm, cần được thi đấu nhiều hơn, trải qua nhiều hoàn cảnh và thử thách khác nhau. Tôi tin Việt Nam là một đội bóng rất tốt và chúng tôi đang đi đúng hướng", HLV Diego Giustozzi chia sẻ sau hành trình tại giải châu Á.

Quan trọng hơn, VCK Futsal châu Á 2026 được xem là bước chạy đà cho mục tiêu lớn hơn của Futsal Việt Nam trong những năm tới. Trong đó, trọng tâm chính là VCK Futsal châu Á 2028 - vòng loại World Cup Futsal 2028. Đây là sân chơi mà Futsal Việt Nam khao khát khẳng định mình, sau lần lỡ hẹn đầy tiếc nuối năm 2024. Để hiện thực hóa giấc mơ ấy, việc xây dựng một lực lượng trẻ, có chiều sâu và giàu bản lĩnh là điều bắt buộc.

Những cầu thủ trẻ (bên cạnh một số trụ cột) đang góp mặt ở đội tuyển hiện tại, chính là nòng cốt cho hành trình hướng tới năm 2028. Sau giải châu Á 2026, Đa Hải cùng các đồng đội sẽ có thêm hai năm để tích lũy kinh nghiệm, hoàn thiện kỹ năng cá nhân và trưởng thành hơn về tâm lý thi đấu. Khi ấy, những va vấp tại giải châu Á lần này sẽ trở thành nền tảng để họ bước ra sân với sự tự tin và bản lĩnh cao hơn rất nhiều.

Bên cạnh việc nâng cao chất lượng chuyên môn, việc trao cơ hội, đặt niềm tin và tạo điều kiện cọ xát cho lớp cầu thủ trẻ sẽ đóng vai trò then chốt trong quá trình hướng tới vòng loại World Cup 2028. Niềm tin vào thế hệ trẻ, cùng định hướng rõ ràng cho mục tiêu World Cup 2028 đang mở ra một con đường đầy hy vọng cho Futsal Việt Nam. Kết quả không tốt hôm nay có thể khiến người hâm mộ tiếc nuối, nhưng chính từ những thất bại ấy, Futsal Việt Nam được kỳ vọng sẽ trở lại mạnh mẽ hơn, bản lĩnh hơn và sẵn sàng chinh phục những cột mốc cao hơn trong tương lai. ■

Khoa Ngô - "làn gió" Việt kiều và bài toán đường dài

● **KHẢI HƯNG**

Sự xuất hiện của Khoa Ngô (tên Việt Nam: Ngô Đăng Khoa) trong màu áo CLB Công an TP.HCM không chỉ là một bản hợp đồng mang tính chuyên môn. Nó còn chạm vào kỳ vọng lâu nay của bóng đá Việt Nam đó là tìm thêm nguồn lực chất lượng từ cộng đồng cầu thủ gốc Việt ở nước ngoài, rồi biến "hiện tượng" thành "giải pháp" một cách bài bản.

Tiền vệ Việt kiều Khoa Ngô gây ấn tượng trong màu áo CLB Công an TP.HCM

Ở tuổi còn rất trẻ, trưởng thành từ môi trường A-League (Australia), Khoa Ngô bước vào V-League với hành trang là tốc độ, kỹ thuật và tinh thần không ngại va đập. Nhưng từ hứa hẹn đến chỗ đứng bền vững luôn là một quãng đường khác, nơi cầu thủ phải thắng chính mình trước khi thắng đối thủ.

Từ Perth đến V-League

Khoa Ngô sinh ra tại Perth (Australia), có bố mẹ là người Việt Nam, được đào tạo trong hệ thống trẻ của Perth Glory và sớm nếm trải nhịp độ bóng đá chuyên nghiệp tại A-League. Với bóng đá Việt Nam, câu chuyện "Việt kiều về nước" không mới, nhưng mỗi trường hợp đều mang một bối cảnh riêng. Với Khoa Ngô, điểm đáng chú ý là anh đến V-League theo dạng cho mượn từ Perth Glory, trong giai đoạn mà CLB Công an TP.HCM chủ động "mở cửa" tìm kiếm nguồn lực để tăng chiều sâu đội hình.

Việc một cầu thủ trẻ gốc Việt đã có trải nghiệm ở giải VĐQG Australia chọn trở về là tín hiệu tích cực ở nhiều tầng. Tích cực cho chính Khoa Ngô ở chỗ V-League có thể mang lại cơ hội ra sân đều đặn hơn, một "mặt cỏ" để va vấp, sửa sai và trưởng thành nhanh. Tích cực cho CLB là họ có thêm một mẫu cầu thủ giàu năng lượng, phù hợp xu hướng bóng đá hiện đại - tốc độ, chuyển trạng thái, pressing. Và tích cực cho đội tuyển là càng nhiều cầu thủ có nền tảng đào tạo đa dạng, hệ thống càng có thêm phương án.

Khoa Ngô không mất quá lâu để tạo dấu ấn truyền thông. Ở vòng 12 V-League, anh cùng Lee Williams (cũng là cầu thủ Việt kiều) được nhắc đến như một cặp bài trùng mới, khi cả hai góp dấu giày vào chiến thắng của CLB Công an TP.HCM trước PVF-CAND. Những chi tiết như "ghi bàn", "kiến tạo", "chạy chỗ" là phần nổi của câu chuyện.

Sau trận đấu, chiến lược gia kỳ cựu Lê Huỳnh Đức đã không giấu nổi sự hài lòng đối với cậu học trò mới. Ông nhận định rằng Khoa Ngô sở hữu tiềm năng lớn và đặc biệt ấn tượng với sự tự tin của cầu thủ này khi chơi bóng mà không gặp bất kỳ áp lực tâm lý nào. Đây được xem là tín hiệu tích cực cho đội bóng trong giai đoạn cạnh tranh gay gắt. Tuy nhiên, với góc nhìn của một nhà cầm quân dày dạn kinh nghiệm, HLV trưởng của Công an TP.HCM cũng chỉ ra những rào cản mà Khoa Ngô cần vượt qua. Theo ông, thể lực và khả năng thích nghi với môi trường thi đấu, đặc biệt là điều kiện thời tiết tại Việt Nam, là hai yếu tố tiên quyết để cầu thủ Việt kiều có thể duy trì phong độ ổn định lâu dài.

Phần chìm quan trọng hơn nằm ở cảm giác về một cầu thủ chơi bóng tự tin, dám xử lý, dám bứt tốc ở những khoảng hẹp - thứ V-League không thiếu, nhưng lại luôn cần thêm ở các đội có tham vọng cạnh tranh cao. Trong một giải đấu giàu tính thể lực và nhiều va chạm, những cầu thủ có thể hình không quá lý tưởng vẫn có "đất sống" nếu sở hữu kỹ năng thoát pressing, chọn vị trí thông minh và đặc biệt là tốc độ ra quyết định. Khoa Ngô không cao (1m65), nhưng thoăn thoắt như một chú sóc. Tất nhiên, bóng đá hiện đại đã chứng kiến vô số cầu thủ nhỏ con chơi rực rỡ nhờ sự linh hoạt, khả năng bám biên, đảo hướng và đọc tình huống tốt. Vấn đề là họ cần một hệ thống phù hợp và cần kỷ luật chiến thuật đủ cao để không bị "nuốt" trong những thời điểm đội bóng gặp sức ép.

Ở góc nhìn CLB, sự "vừa vặn" ấy đáng để chờ. V-League thường chứng kiến không ít cầu thủ đến rầm rộ rồi chìm nhanh, vì không hòa nhịp được với văn hóa chiến thuật, áp lực thành tích và cường độ thi đấu. Một cầu thủ trẻ như Khoa Ngô càng cần lộ trình sử dụng hợp lý, không đốt cháy giai đoạn, nhưng cũng không để sự hứng khởi bị nguội lạnh vì dự bị quá dài.

Bài học từ kỳ vọng và thực tế

Câu chuyện cầu thủ gốc Việt luôn dễ tạo hiệu ứng, bởi nó đi kèm kỳ vọng "đổi khác" nhanh chóng. Nhưng bóng đá ít khi vận hành theo đường thẳng. Cầu thủ Việt kiều không tự động giỏi hơn cầu thủ trong nước, mà họ chỉ khác về môi trường đào tạo, về trải nghiệm thi đấu và đôi khi là tư duy bóng đá. Khi đặt vào V-League, mọi lợi thế ấy vẫn phải chịu bài kiểm tra của một giải đấu "khắc nghiệt kiểu riêng" đó là áp lực điểm số, nhịp va chạm và sự soi xét từng vòng.

Chưa kể, bài toán pháp lý - tư cách thi đấu, quốc tịch, thủ tục… luôn là một lát cắt nhạy cảm với nhóm cầu thủ gốc Việt. Với Khoa Ngô, điều quan trọng trước mắt không phải là những lời bàn về "cửa lên tuyển", mà là năng lực tồn tại ổn định ở cấp CLB dù đã có phút thi đấu đều, có vai trò rõ trong hệ thống, có đóng góp đo được bằng cả thống kê lẫn tác động chiến thuật.

Nhìn rộng hơn, bóng đá Việt Nam từng có những giai đoạn "nóng" chuyện Việt kiều, rồi trầm xuống vì khoảng cách giữa kỳ vọng và hiệu quả thực tế. Bởi vậy, sự xuất hiện của Khoa Ngô đáng mừng, nhưng càng cần được đặt trong cách làm tỉnh táo: Coi đây là một "nguồn bổ sung", không phải phép màu; coi đây là một "dự án phát triển", không phải sản phẩm hoàn thiện.

Khoa Ngô đến V-League vào thời điểm giải đấu đang cần những câu chuyện mới để kéo khán giả, cần những nhân tố mới để tăng tính cạnh tranh, và cần thêm chất liệu để đội tuyển có chiều sâu tương lai. Anh có nền tảng đào tạo từ Australia, có cú hích ban đầu trong màu áo CLB Công an TP.HCM, và có một khoảng trời rộng để phát triển nếu được đặt đúng chỗ.

Nhưng điều đáng quan sát hơn cả không chỉ là Khoa Ngô chơi hay đến đâu, mà là hệ thống sẽ nâng đỡ một cầu thủ như anh thế nào đó là CLB có kế hoạch sử dụng - phát triển ra sao, giải đấu tạo điều kiện về chuyên môn cũng như y học thể thao thế nào và câu chuyện "Việt kiều" có được chuyển từ cảm hứng sang chiến lược hay không. V-League luôn hấp dẫn ở chỗ cho người ta hy vọng rất nhanh, và cũng buộc người ta trả lời bằng thực tế rất nhanh. Với Khoa Ngô, hy vọng đã đến. Phần còn lại là chỗ đứng, bản lĩnh và con đường dài sẽ do chính anh, cùng cách làm chuyên nghiệp của CLB, quyết định. ■

Ứng dụng công nghệ VAR tại Đại hội Thể thao toàn quốc

Đoàn công tác của Cục Thể dục Thể thao Việt Nam do Phó Cục trưởng Nguyễn Hồng Minh dẫn đầu vừa có chuyến kiểm tra, khảo sát công tác chuẩn bị tổ chức Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X tại TP.HCM. Đây là bước rà soát quan trọng nhằm đánh giá tiến độ chuẩn bị về cơ sở vật chất, điều kiện tổ chức thi đấu cũng như các phương án chuyên môn phục vụ sự kiện thể thao lớn nhất cả nước.

Theo kế hoạch, Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X sẽ được tổ chức tại 31 địa điểm thuộc nhiều phường, xã trên địa bàn TP.HCM và 3 địa điểm thi đấu tại hai tỉnh Đồng Nai và Đồng Tháp. Việc phân bổ rộng khắp các địa điểm không chỉ góp phần giảm tải áp lực tổ chức mà còn tạo điều kiện để nhiều địa phương cùng tham gia vào công tác đăng cai, tổ chức.

Trong số các hạng mục cơ sở vật chất phục vụ đại hội, sân vận động Hoa Lư đã hoàn tất công tác cải tạo và được bàn giao cho đơn vị thụ hưởng vào cuối năm 2025. Bên cạnh đó, Nhà thi đấu Thể dục thể thao Phú Thọ và Nhà tập luyện Thể thao Phú Thọ dự kiến sẽ hoàn thiện trong quý II-2026, còn Câu lạc bộ bơi lặn Phú Thọ dự kiến hoàn thành trong quý III cùng năm. Riêng sân vận động Thống Nhất hiện đang bước vào giai đoạn chuẩn bị đầu tư, với kế hoạch khởi công cải tạo từ tháng 3.

Không chỉ chú trọng đầu tư hạ tầng, TP.HCM còn đặt mục tiêu tạo dấu ấn đổi mới cho kỳ đại hội lần này, khi dự kiến ứng dụng công nghệ VAR đối với tất cả các môn thi đấu phù hợp. Cùng với đó, công tác truyền hình trực tiếp và livestream trên các nền tảng mạng xã hội cũng sẽ được đẩy mạnh. Việc áp dụng công nghệ hiện đại được kỳ vọng sẽ góp phần nâng cao tính minh bạch, công bằng trong thi đấu, đồng thời đưa hình ảnh của đại hội đến gần hơn với đông đảo người hâm mộ thể thao trong nước và quốc tế. **T.S**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Mùa đông băng giá bao trùm nhiều quốc gia

● HỒNG NHUNG

Những đợt rét kỷ lục, bão tuyết dày đặc và nhiệt độ xuống sâu đang bao trùm nhiều nơi trên thế giới trong suốt tháng qua và kéo dài đến hiện tại. Mùa đông khắc nghiệt không chỉ gây gián đoạn đời sống và giao thông mà còn làm dấy lên lo ngại về sự gia tăng của các hiện tượng thời tiết cực đoan trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng rõ nét.

Nhiều khu vực ở Nhật Bản ghi nhận lượng tuyết dày tới 2m trong đợt rét kéo dài Ảnh: AP

Không khí lạnh kéo dài suốt hai tuần tại nhiều khu vực ở Mỹ đã gây ra tuyết rơi dày, băng giá và làm gián đoạn nghiêm trọng hoạt động giao thông, sinh hoạt của người dân. Trận bão mùa đông nguy hiểm càn quét phần lớn miền Nam và bờ Đông nước Mỹ trong gần 10 năm qua, phá vỡ các kỷ lục về nhiệt độ, khiến hơn một triệu hộ gia đình và doanh nghiệp mất điện và ảnh hưởng nghiêm trọng đến cuộc sống hằng ngày của người dân. Theo Cơ quan Thời tiết Quốc gia Mỹ (NWS), khoảng 150 triệu người tại miền Đông nước Mỹ đang nằm trong diện cảnh báo thời tiết lạnh và rét cực đoan. Nhiệt độ gần như duy trì dưới mức đóng băng suốt cả ngày, trong khi miền Nam bang Florida ghi nhận khối không khí lạnh nhất kể từ tháng 12.1989.

Tại Nga, các nhà khí tượng cho biết tháng 1.2026 đã ghi nhận lượng tuyết rơi lớn nhất trong hơn 200 năm. Tại một số khu vực của thủ đô nước Nga, tuyết đọng trên mặt đất cao tới 60cm. Vùng Kamchatka ở Viễn Đông Nga thậm chí đã ban bố tình trạng khẩn cấp do một trận bão tuyết lớn khiến thành phố chính của khu vực bị tê liệt một phần. Các chuyến tàu ngoại ô quanh khu vực Moskva bị trì hoãn, trong khi ô tô mắc kẹt trong những hàng dài ùn tắc.

Trong khi đó, ở Nhật Bản, tình trạng tuyết rơi dày do hình thái thời tiết mùa đông kéo dài cũng đang gây ra nhiều thiệt hại nghiêm trọng. Tuyết phủ dày tại một số nơi ở tỉnh Aomori, miền bắc Nhật Bản. Một khối không khí lạnh mạnh đã khiến tuyết rơi dày đặc dọc theo bờ biển Nhật Bản trong những tuần gần đây, trong đó một số khu vực ghi nhận lượng tuyết rơi nhiều hơn gấp đôi so với bình thường. Cơ quan khí tượng quốc gia nước này cho biết độ dày lớp tuyết ở nhiều khu vực dọc biển Nhật Bản đang vượt mức trung bình theo mùa do tuyết rơi liên tục từ tháng 1 đến nay.

Theo thống kê, trong gần hai tuần qua đã có hơn 110 trường hợp tử vong trên toàn nước Mỹ liên quan đến thời tiết mùa đông khắc nghiệt. Tại các bang như Tennessee và Mississippi, hàng chục nghìn hộ dân vẫn chưa có điện do ảnh hưởng từ cơn bão băng trước đó.

Thời tiết cực đoan với đặc trưng "bão bom" đã gây mưa tuyết dày và giá rét nghiêm trọng tại nhiều khu vực nước Mỹ. Đây là hệ quả của một cơn bão mạnh, đã tăng cường thành hiện tượng "bão bom" ngoài khơi bờ biển bang Bắc Carolina trước khi tràn vào. NWS gọi đây là một "cơn bão lịch sử" của khu vực. "Bão bom" là thuật ngữ để chỉ những cơn bão diễn biến nhanh, có áp suất không khí giảm sâu trong vòng 24 tiếng, khiến khối khí xung quanh bị hút vào tâm bão với tốc độ điên cuồng, tạo ra những cơn gió giật khủng khiếp.

Nhiều trường hợp tử vong trên toàn quốc, trong đó nhiều ca nghi liên quan đến hạ thân nhiệt hoặc ngộ độc khí carbon monoxide. Các chuyên gia y tế cảnh báo nguy cơ hạ thân nhiệt và tê cóng gia tăng trong điều kiện giá rét kéo dài. Trước diễn biến phức tạp của thời tiết, chính quyền các bang tiếp tục khuyến cáo người dân hạn chế ra ngoài, theo dõi sát các thông báo khẩn cấp và ưu tiên bảo đảm an toàn trong điều kiện mùa đông khắc nghiệt hiếm gặp này.

Còn tại Nhật Bản, số người thiệt mạng do tuyết rơi kỷ lục tiếp tục tăng lên do đợt tuyết rơi dày bất thường kéo dài gần 2 tuần qua tại các khu vực ven biển Nhật Bản. Hầu hết các ca tử vong xảy ra trong lúc người dân dọn tuyết trên mái nhà hoặc khu vực xung quanh nơi ở, khi tuyết tích tụ dày và bất ngờ sạt xuống. Các cơ quan chức năng Nhật Bản tiếp tục cảnh báo nguy cơ tuyết lớn trong những ngày tới do hình thái áp cao mùa đông vẫn duy trì, đồng thời khuyến cáo người dân hạn chế ra ngoài và tuân thủ nghiêm các biện pháp đảm bảo an toàn.

Trước diễn biến thời tiết mùa đông bất thường ở một số quốc gia trên thế giới trong những tuần qua, các chuyên gia cho rằng đây không phải là một hiện tượng đơn lẻ, mà là một mắt xích trong chuỗi các biểu hiện thời tiết cực đoan ngày càng dày đặc trong bối cảnh biến đổi khí hậu đang diễn ra với tốc độ đáng quan ngại.

Biến đổi khí hậu giờ đây đã khiến những thập kỷ đầu của thế kỷ XXI ấm lên rõ rệt so với mức trung bình lịch sử. Các đợt rét kéo dài có thể trở nên xa lạ, và những đợt lạnh sâu cũng xảy ra ít thường xuyên hơn nhưng lại có xu hướng cảm nhận mạnh mẽ hơn so với trước đây. Điều này cho thấy thời tiết cực đoan như những cơn bão mùa đông gần đây ngày càng khó lường, qua đó đặt ra thách thức lớn đối với công tác ứng phó và thích nghi với biến đổi khí hậu trên toàn cầu. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Chuyện FIFA và chủ nhà World Cup 2026

● TÙNG QUANG

Trong một động thái không mấy bất ngờ, Liên đoàn Bóng đá quốc tế (FIFA) được "phao" tin là có quyền tước bỏ tư cách chủ nhà World Cup 2026 của Mỹ, trong trường hợp một điều khoản đặc biệt, vốn ít người biết đến trong hợp đồng đăng cai.

Chuyện là, trong khi World Cup 2026 đang cận kề, BTC đã có mặt và làm việc tại 16 thành phố đăng cai. Tuy nhiên, đã có những lời kêu gọi từ các nghị sĩ, thành viên truyền thông và người hâm mộ yêu cầu tước quyền đăng cai của Mỹ do bối cảnh chính trị hiện tại. Cụ thể, tháng 1 vừa qua, một nhóm gồm 23 nghị sĩ Anh đã ký một kiến nghị kêu gọi các tổ chức thể thao quốc tế xem xét việc loại Mỹ khỏi các giải đấu lớn, bao gồm cả World Cup. Theo quy định của World Cup 2026, FIFA có quyền "hủy, dời lịch hoặc chuyển địa điểm một hoặc nhiều trận đấu vì bất kỳ lý do nào theo toàn quyền quyết định của mình, bao gồm các trường hợp bất khả kháng hoặc do lo ngại về sức khỏe, an toàn hoặc an ninh". Theo các chuyên gia, việc Mỹ bị tước quyền đăng cai là "khó xảy ra" nhưng vẫn có thể. FIFA có quyền rộng rãi trong việc đơn phương chấm dứt thỏa thuận với quốc gia và thành phố đăng cai, nhưng chỉ khi có thể viện dẫn một lý do chấm dứt mang tính "đặc biệt".

"Đặc biệt" theo nghĩa có lý do hợp lý, "bất khả kháng" để tước quyền đăng cai của nước chủ nhà thì chưa thấy, hay nói đúng hơn là cho đến nay vẫn chưa rõ ràng nhưng "đặc biệt" từ phía FIFA đối với ông chủ Nhà Trắng thì đã có. Tại lễ bốc thăm World Cup 2026 vào tháng 12.2025, FIFA bất ngờ công bố giải thưởng mới nhằm tôn vinh những cá nhân có hành động đặc biệt và phi thường vì hòa bình. FIFA không đưa ra bộ tiêu chí cụ thể, cũng không có danh sách đề cử hay hội đồng giám khảo. Ngay trong sự kiện, Tổng thống Mỹ Donald Trump được xướng tên là người đầu tiên nhận giải, kèm huy chương lưu niệm và chứng nhận danh dự. Về phần mình, Tổng thống Trump xem đây là một trong những vinh dự lớn nhất cuộc đời. Tuy nhiên, quyết định trao giải nhanh chóng vấp phải sự phản đối dữ dội. Nhiều ý kiến cho rằng việc vinh danh ông Trump là không phù hợp.

Trước làn sóng phản đối, Chủ tịch FIFA Gianni Infantino khẳng định Tổng thống Trump xứng đáng được vinh danh. Lý do là "Bất cứ điều gì có thể giúp thế giới hòa bình hơn, chúng ta đều nên làm. Không chỉ riêng tôi nói điều đó" - Chủ tịch FIFA nhấn mạnh. Ngài Gianni Infantino cũng thẳng thừng bác bỏ trước những ý kiến kêu gọi tẩy chay World Cup 2026. "Trong một thế giới chia rẽ, bóng đá cần là nơi để mọi người gặp gỡ và kết nối bằng đam mê chung", Chủ tịch FIFA nói.

Thế là đã rõ. Không có chuyện "tước bỏ", "tẩy chay", ít nhất từ tuyên bố của người đứng đầu FIFA cho đến thời điểm này.

Dường như mọi chuyện cũng không hẳn như thế. "Đam mê chung" nhưng vẫn có nỗi niềm riêng. Trái bóng World Cup 2026 chưa lăn trên sân cỏ Bắc Mỹ, nhưng các cuộc biểu tình đã nổ ra ở thành phố Milan, Italia, nơi tổ chức Thế vận động Mùa Đông 2026, vì chính quyền Mỹ quyết định cử các đặc vụ Cơ quan Thực thi Di trú và Hải quan Mỹ (ICE) đến đây nhằm hỗ trợ công tác an ninh ngoại giao của Mỹ. Thông báo trên lập tức khiến người dân Milan và một số thành phố của nước này nổi dậy và xuống đường biểu tình vào cuối tuần qua. Không chỉ người dân, Thị trưởng Milan Giuseppe Sala cũng bày tỏ phản đối mạnh mẽ. Trước áp lực của dư luận và chính quyền địa phương, Bộ Nội địa Italia vội vã khẳng định, các đặc vụ Mỹ sẽ không đảm nhiệm bất kỳ vai trò nào tại Thế vận hội Mùa Đông.

Chưa bao giờ những chuyện không liên quan đến thể thao lại ảnh hưởng đến thể thao đến thế. Không biết lý thuyết về tự do, dân chủ, nhân quyền hay là "thể thao phi chính trị" của thế giới phương Tây từ trước đến nay vẫn rao giảng đã hết thời hay còn có lý do nào nữa? ■